

Marco Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Judío masũ Jerusaléjũ pua wãme cuocu niwĩ. Hebreo ye me'rã Juã nicãrã niwã. Romano masã bujicã'se me'rãma Marco wãmeticu niwĩ.

Cũ Jesucristore de'ro nicã ějõpeogu, ějõpeopĩ. Masĩno'ña marĩ'i. Sõ'onícatero Bernabé, Pablo ã'rĩrēta Antioquíapũ miacãrã niwã. Cũ Bernabé basucu nicu niwĩ. Titare cũ quē'rã na ne waro masãrē Jesucristo ye quetire bu'enũ'cãcã, narē weetamuco'tegu wa'acu niwĩ. Be'ro Pablöre, Bernabére Jerusalēpu wa'agu, cõ'atojaa wa'acu niwĩ. (Hch 13.5,13; 15.37-39) Tojo weecã, Pablo, Bernabé apaturi masãrē bu'erã wa'abo'cãrã na basu a'pepūrĩ ducawatia wa'acãrã niwã. Be'ro Marco nemorõ ějõpeotutua, Pablöre weetamucu niwĩ tja. Be'ro a'ti pūrĩrē ojacu niwĩ.

A'ti pūrĩrē Jesucristo catiri umũco cjasere ap-eye pūrĩ yu'rũoro ojamũ'tãca pūrĩ ni'i, nisama. A'ti pūrĩ apeye pūrĩ dũjaro yoa, pejeti ojano'o. Ti pūrĩ queoro nu'cãmũjãti'quere Mateo weronojõ ojano'ña marĩ'i. Masã no'o nirã ucũwũaronojõ ojano'caro niwũ.

Marco judío masũ nimigũ, judío masã nitirã Cristore ějõpeorã pe'ere ojagu weronojõ ojapĩ.

A'ti pūrĩ Jesú cũ ucũ'quere upũtu waro ucũwe'e. Cũ weeseti'que pe'ere ucũyu'rũnũ'cã'a.

*Juã masãrẽ wãmeyeri masã bu'e'que ni'i
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)*

¹ Jesucristo Õ'acũ macũ ye, añuse queti a'tiro nu'cãcaro niwĩ.

² Dũporocjũpũ Isaía Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã Õ'acũ ucũ'quere ojacu niwĩ. Cũ Jesucristo a'ti turipũ a'tiatjere a'tiro ojayucu niwĩ:

Yũ'u mu'u ye quetire wereyuacjũre mu'u dũporo o'óguti.

Cũ mu'u wa'atji ma'arẽ apoyugusami.

Ma'a quẽ'rãyumã'tãgũ weronojõ masã wãcũsere bũjaweti dũcayudutigusami.

³ Ni'cũ yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ a'tiro caricũnu'cũbajaque'atigusami:

“Marĩ wioꝑũ a'tiatji ma'arẽ apoyuya.

Diacjũca ma'a añurĩ ma'a quẽ'rãrõ weronojõ weeyuya”, ni ojacu niwĩ.

Marĩ wioꝑũ a'tiati dũporo musã nisetisere apoyuya, musã wãcũsere dũcayuya níꝑũ, tojo nicu niwĩ.

⁴ Tojo weegũ Juã wãmeyeri masũta nicu niwĩ Isaía tojo nino'cu. Cũ yucu marĩrõ, masã marĩrõpũ wãmeyecusiacu niwĩ. Cũ masãrẽ bu'égũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Musã ña'arõ weesetisere bũjaweti dũcayu, wãmeyeno'ña. Tojo weerã musã ña'arõ wee'quere acobocono'rãsa'a, nicu niwĩ.

⁵ Pãjãrã ti di'ta Judeapũ nirã, tojo nicã Jerusalécjãrã cũ bu'esere tu'orã wa'acãrã niwã. Na ña'arõ wee'quere wereyu'rũca be'ro Jordã wãmetiri maapũ narẽ wãmeyecu niwĩ.

⁶ Cũ ye su'ti cameyo poari me'rã weeno'que nicaro niwũ. Cũ ejerituri da wa'icũ casero da nicaro niwũ. Cũ pajasecũorã na ba'asetise poreroare, nũcũ cjase mumia yere ba'acu niwĩ.

⁷ Juã masãrẽ a'tiro werecu niwĩ:

—Yũ'u be'ro apĩ yũ'u nemorõ tutuagu a'tigusami. Cũ añuyũ'ruagu nimi. Yũ'u pe'e mejõ nigũ waro tu'oña'a. Cũ ye sapatore tuweemasĩtigu weronojõ cũrẽ ne cãrõ ni'cãrõwijimasĩtisa'a.

⁸ Yũ'u musãrẽ aco me'rã wãmeye'e. Cũ pũrĩcã Espiritu Santu me'rã wãmeyegusami. Cũ tojo wéegũ, Espiritu Santu musãpũre dijatacã weegusami. Musã me'rã ninu'cũcũsami, nicũ niwĩ Juã.

Juã Jesure wãmeye'que ni'i

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juã masãrẽ wãmeyerĩ cura Jesú a'tiro weecu niwĩ. Nazare, Galilea di'ta nirĩ macãpũ ní'cũ wijawã'cã, Juã tiropũ ejacu niwĩ. Juã cũrẽ Jordã wãmetiri maapũ wãmeyecu niwĩ.

¹⁰ Cũ ti maapũ ní'cũ majãnu'cãrĩ cura Jesú u'muse pãrĩcã ĩ'acu niwĩ. Espiritu Santu ni'cũ buja weronojõ bajugu cãpũre dijatacũ niwĩ.

¹¹ Tojo wa'ari cura ni'cũ u'musepũ a'tiro ucũdijocu niwĩ:

—Mũ'u yũ'u macũ upũtu ma'igũ ni'i. Mũ'u me'rã pũrõ e'cati'i, nidijocu niwĩ Ô'acũ.

*Jesure wãtĩ Ô'acũrẽ yũ'rũnu'cãcã
weesĩ'rĩmi'que ni'i*

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Jesure wāmeyeca be'ro maata Espiritu Santu yuc̣a marĩrõ, masã marĩrõp̣a cūrẽ wa'adutic̣a niwĩ.

13 Jesú top̣are cuarenta ṇuṃarĩ nic̣a niwĩ. Wa'ic̣urã uamarã wa'terop̣a nic̣a niwĩ.

Wātĩ Jesure cū pac̣ure yu'ṛuṇu'cādutig̣u niq̣uesãc̣u nimiwĩ. Be'ro u'ṃusec̣jãrã Õ'acūrẽ wereco'terã Jesure co'terã dijatac̣ãrã niwã.

Jesú ne waro Galileap̣a masãrẽ bu'eṇu'cã'que ni'i

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Be'ro Herode Juã masãrẽ wāmeyeri masūrẽ bu'iri da'rieri wi'ip̣a ṣõrõḍutic̣a niwĩ. Titare Jesú Galilea di'tap̣a añuse queti Õ'acũ yere, cū wioḡu nimi nisere bu'eg̣u wa'ac̣u niwĩ.

15 A'tiro nic̣a niwĩ:

—Ni'cārõacārẽ ṃusã toḍuporop̣u yoacã co'te'c̣u etatojami. Cū cã'rõacã be'ro wioḡu ṣãjãḡsami. Tojo weerã ṃusã ña'arõ weesetisere bujaweti, du'uya. Ṃusã wãc̣usere ḍucayuya. Õ'acũ masãrẽ yu'ṛuḡusami nisere ëjõpeoya, ni bu'ec̣u niwĩ.

Jesú ba'paritirã wa'i wējẽrĩ masãrẽ p̣iji'que ni'i

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Be'ro Jesú Galilea wāmetiri ditara sumutop̣u sijabaque'ac̣u niwĩ. Top̣u wa'ag̣u, Simórẽ, apĩ cū acabiji Andrére bocaep̣u. Na wa'i wējẽrĩ masã nicārã niwã. Ditarap̣u na wejec̣ure doqueñorã weecārã niwã.

17 Na tojo weecã ĩ'agũ, Jesú nic̣a niwĩ:

—Te'a yu'u me'rã. Ṃusã ni'cārõacārẽ wa'i wējẽrĩ masã ni'i. Be'rore majã wa'i wējẽrã

weronojō masārē yé quetire wererāsa'a. Tojo werecā, pājārā ějōpeorāsama, nicu niwī.

18 Cū tojo nicā tu'orā, maata na ye wejecupagure totá du'ucūu, Jesú me'rā wa'acārā niwā.

19 Cā'rō yu'rua, puarā Zebedeo pō'rārē Santiago, cū acabiji Juārē ĩ'acu niwī tja. Na yucusupu wejecupagure dero aposañacārā niwā.

20 Narē ĩ'agūta, Jesú na quē'rārē tja pijicu niwī. Cū tojo nicā tu'orā, na pacu Zebedeore, cūrē da'raco'terārē cō'awā'cācārā niwā. Cō'awā'cā, Jesú me'rā wa'acārā niwā.

Jesú wātī sājāno'cure cō'awīrō'que ni'i
(Lc 4.31-37)

21 Be'ro Capernau wāmetiri macāpu etacārā niwā. Saurure judío masā soowuari numu nicā Jesú na nerēwuari wi'ipu sājāacu niwī. Sājāa, masā ti wi'ipu nirārē bu'enū'cācu niwī.

22 Cū Moisé oja'quere bu'eri masā weronojō bu'eticu niwī. Dutisere cuogu weronojō narē bu'ecu niwī. Tojo weerā masā cū bu'esere tu'omarā wa'acārā niwā.

23 Ti wi'i na nerērī wi'ipu ni'cū masū wātī sājāno'cu nicu niwī. Cū a'tiro caricūcu niwī:

24 —Mu'u Jesú Nazarecjū, ũsārē cariboticā'ña. ¿Ũsārē bu'iri da're bajuriogu a'tigu weeti? Mu'urē ĩ'amasī'i. Ő'acū o'ó'cu ña'ase moogū, añubutiagu ni'i, nicu niwī.

25 Cū tojo nicā tu'ogu, Jesú wātī masūpure nigūrē tu'tigu, a'tiro nicu niwī:

—Di'tamarāña. Cūpure nigú wijaaya, nicu niwī.

26 Cũ tojo nicã, wãtĩ cūpure nigú masūrē buruque'a narāsãcã weecu niwĩ. Uputu waro caricũ, wãtĩ cūpure ní'cu wijaacu niwĩ.

27 Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã ã'amarĩacãrã niwã. Na basu a'merĩ sērĩtiña'mujãcãrã niwã:

—¿Ñe'enojõ niti a'te tojo wa'ase? ¿Ma'ma bu'ese niti? Æ'rĩ masũ wãtiapureta cõ'awĩrõmasĩsere cuodojami. Na cũ cõ'awĩrõcã, wijaama, nicãrã niwã.

28 Cũ tojo wéeca be'ro yoaticãta Jesú ye quetire Galilea di'tacjãrã tu'ose'sape'tia wa'acãrã niwã.

Jesú Simó Pedro mañecõrē yu'rũo'que ni'i
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jesú na nerẽwũari wi'ipũ wijáaca be'ro Simó, André me'rã na ya wi'ipũ wa'acu niwĩ. Tojo nicã Santiago, Juã wa'acãrã niwã.

30 Topũ Simó mañecõ ujaque dutitigo cãjico niwõ. Jesure maata “Co dutitigo weeamo”, ni werẽcãrã niwã.

31 Tojo nicã tu'ogu, Jesú co tiropũ sãjãacu niwĩ. Core omocãpũ ñe'e wejewã'cõdũpocũ niwĩ. Cũ tojo weeri curata ujaque surupe'tia wa'acaro niwũ. Be'ro maata narẽ ba'ase ecaco niwõ.

Jesú pãjãrã masã dutitirãrē yu'rũo'que ni'i
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Mujĩpũ sãjãca be'ro ñamipũ masã Jesú tiropũ nipe'tirã dutitirãrē miacãrã niwã. Wãtiã sãjãno'cãrã quẽ'rãrē miacãrã niwã.

33 Nipe'tirã ti macãcjãrã Jesú cũ nirĩ wi'i sope pu'topũ nerẽcãrã niwã.

34 Nipe'tirã no'o nise duti cuorãrē yu'rũope'ocã'cu niwĩ. Pãjãrã wãtiã

sājāno'cārārē cō'awīrōcɥ niwī. Wātīa Jesú cū Ō'acū macū nisere masīcārā niwā. Tojo weegu narē ne cā'rō ucūdutiticɥ niwī. Tojo nirō me'rā ucūticārā niwā.

Jesú Galilea di'tapɥ cū ye quetire werecusi'que ni'i

(Lc 4.42-44)

³⁵ Ape nɥmɥ bo'rease dɥporo Jesú wā'cā, macā sumuto masā marīrōpɥ cū pacure ñubuegu wa'acɥ niwī.

³⁶ Be'ro Simó, āpērā cū me'rācjārā me'rā Jesure a'marā wa'acārā niwā.

³⁷ Cūrē bocarā, a'tiro ni werecārā niwā:

—Nipe'tirā mɥ'urē a'marā weeama.

³⁸ Cū narē yɥ'ticɥ niwī:

—Te'a apero pɥ'toacā nise macārīpɥ. Topɥ quē'rārē yé quetire weregu wa'aguti. A'tere weeguta yɥ'ɥ a'ti nucūcāpɥ a'ti'cɥ ni'i, nicɥ niwī.

³⁹ Tojo weegu Jesú nipe'tiro Galilea na nerēwɥase wī'seripɥ bu'ecusiabi'acɥ niwī. Tojo nicā wātīarē cō'awīrōmɥjācɥ niwī.

Jesú cāmi boagure yɥ'rɥo'que ni'i

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Jesú Galileapɥ nirī cura ni'cū masū cāmi boagu Jesú tiro wa'acɥ niwī. Cū tiro ejaɥ ejaque'a, a'tiro nicɥ niwī:

—Mɥ'ɥ dutire yɥ'rɥogu ni'i. Yɥ'ure yɥ'rɥoya, nicɥ niwī.

⁴¹ Jesú cūrē pajaña'gū, cūrē yɥ'rɥogu da'raña'a, a'tiro nicɥ niwī:

—Mɥ'urē yɥ'rɥoguti. Cāmi marīgū tojayá, nicɥ niwī.

42 Cũ tojo nirĩ curata cũ cãmi nimi'que yatipe'tia wa'acaro niwũ. Cũ a'ti upu tojacu niwĩ.

43 Be'ro Jesú cãrẽ we'eritigu, tutuaro me'rã “A'tiro weeya”, nicu nimiwĩ.

44 —Ne ãpẽrãrẽ wereticã'ña. Diacjũta pa'i tiropu mu'u ye cãmi yati'quere ï'ogũ wa'aya. Cũ mu'urẽ mu'u cãmi boasere “Pe'tia wa'a'a”, nigũsami. Cũ tojo nĩca be'ro Moisé cũ ñubuepeoduti'quere o'oya. Mu'u tojo weecã, nipe'tirã mu'u cãmi yatino'quere masĩrãsama. Be'ro na me'rã nisetigusa'a tja, nicu niwĩ.

45 Cũ pe'e cũ weeduti'caronojõ weeticu niwĩ. Wa'a, nipe'tirãpũre cãrẽ wa'a'quere werecu-siacu niwĩ. Tojo weegu Jesú masã ï'orõ macãrĩpũre sãjãamasiticu niwĩ. Te macãrĩ sumuto, masã marĩrõpu sijacu niwĩ. Cũ tojo weemicã, nipe'tirocjãrã masã a'ti, cãrẽ ï'acusiãcãrã niwã.

2

Jesú sijamasitigũre yu'rũo'que ni'i
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Pejeti numurĩ cãmi boagũre yu'rũoca be'ro Jesú apaturi Capernaupu wa'acu niwĩ tja. Cũ topu nicã, ti macãcjãrã wi'ipũ nimi nise quetire tu'ocãrã niwã.

2 Tojo weerã maata masã pãjãrã Jesú nirĩ wi'ipũ nerẽcãrã niwã. Ti wi'ire mu'muyũ'rũacãrã niwã. Mejãrõta sopepu quẽrãrẽ mu'muyũ'rũacãrã niwã. Ne sãjãata basioticarõ niwũ. Narẽ cũ ye bu'esere werecu niwĩ.

³ Tojo weeri cura Jesú tiro ni'cũ sijamasĩtigure ba'paritirã ɯmɯa wɯawã'cãcãrã niwã.

⁴ Na masã pãjãrã nise bu'iri Jesú pɯ'toacãpɯ ejamasĩticãrã niwã. Tojo weerã wi'i bu'ipɯ mɯjãa, Jesú nirõ bu'ipɯ ni'cã pe seeweecãrã niwã. Ti pepɯ cã sijamasĩtigure cã cũñarõ me'rã du'udijocãrã niwã.

⁵ Jesú na ɯputɯ ëjõpeocã ï'agũ, dutitigure nicɯ niwĩ:

—Mɯ'ɯ ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a, nicɯ niwĩ.

⁶ Cũ tojo nicã tɯ'orã, topɯ dujirã Moisé oja'quere bu'eri masã a'tiro wãcũcãrã niwã:

⁷ “Ã'rĩ tojo ucũticã'rõɯa'a. Tojo nígũ, Õ'acũrẽ ña'arõ ucũgũ weemi. ¿Cũ 'Õ'acũ weronojõ tutuagɯ ni'i', ni wãcũsari? Õ'acũ ni'cũta ña'arõ wee'quere acobojomasĩmi. Ã'rĩ marĩ weronojõ upɯtigɯ masã ña'arõ wee'quere acobojomasĩtisami”, ni wãcũcãrã niwã.

⁸ Jesú cã basu na wãcũsere ï'amasĩgũ, a'tiro nicɯ niwĩ narẽ:

—¿De'ro weerã mɯsã yɯ'ure ña'arõ mejẽcã wãcũti?

⁹ ¿De'ro nise pe'e diasatibutiati? ¿“Mɯ'ɯ ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a” o “Wã'cãɯ'cãña, mɯ'ɯ cũña'caro me'rã sijawã'cãña” nise pe'e diasaweti? “Mɯ'ɯ ña'arõ wee'quere acobojono'toja'a” nicã ï'atimigũ, ëjõpeoya marĩ'i. “Wã'cãɯ'cã sijawã'cãña” nicã pe'ema, cã sijasere ï'atojagɯpɯ “Diacjũta ni'i”, ni ëjõpeono'o.

¹⁰ Tojo weegɯ yɯ'ɯ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upɯtigɯ yɯ'ɯ tutuasere ï'ogũ, ã'rĩ sijamasĩtigure

yu'ruoguti. Te me'rã musã yu'u masã ña'arõ wee'quere acobojomasĩsere masĩrãsa'a, nicu niwĩ.

Be'ro sijamasĩtigure a'tiro nicu niwĩ:

¹¹ —Mu'u pe'ema a'tiro nigũti. Wã'cãnu'cãña. Mu'u cũña'carore miiwua, mu'u ya wi'ipũ to-jaagusa'a, nicu niwĩ.

¹² Cũ tojo nirĩ curata sijamasĩtigu wã'cãnu'cãcu niwĩ. Wã'cãnu'cã, cũ cũña'carore miiwua, masã nipe'tirã i'orõpũ wa'a wa'acu niwĩ. Tojo weerã nipe'tirã i'amarĩarã, a'tiro nicãrã niwã:

—Marĩ pacu Õ'acũ tutuayu'ruami. Ne ni'cãti ãsã a'tiro weesere i'atirã nicãti, nicãrã niwã.

Jesú Levíre piji'que ni'i
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Jesú sijamasĩtigure yu'ruóca be'ro apaturi Galilea ditara sumutorũ wa'acu niwĩ tja. Nipe'tirã masã cũ tiropũ néréca be'ro narẽ bu'ecu niwĩ.

¹⁴ Ti ditarapũ wa'agu, Leví, Alfeo macũrẽ i'abocacu niwĩ. Cũ romano wiogure niyeru wapaseebosari masũ nicu niwĩ. Tojo weegu cũ da'rari tucũpũ dujicu niwĩ. Jesú cãrẽ i'agũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a yu'u me'rã.

Tojo weegu Leví wã'cãnu'cã, cũ me'rã wa'acu niwĩ.

¹⁵ Be'ro Jesú Leví ya wi'ipũ ba'agu wa'acu niwĩ. Topũ pãjãrã wapaseeri masã, tojo nicã “Ña'arã nima” nino'rãnojõ nicãrã niwã. Pãjãrã waro nãnojõ Jesure sirutucãrã niwã. Tojo weerã na Jesú tiro cũ bu'erã me'rã dujicãrã niwã.

16 Na tojo weecã ĩ'arã, Moisé oja'quere bu'eri masã, ãpẽrã fariseo masã Jesú na pãjãrã me'rã ba'acã ĩ'arã, cũ bu'erãrẽ a'tiro nicãrã niwã:

—¿De'ro weegũ mũsã bu'egũ wapaseeri masã me'rã, ña'arõ weeri masã me'rã s'ĩ'rĩ, ba'ati? nicãrã niwã.

17 Jesú na tojo nicã tũ'ogũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Duti moorã ocoyeri masũrẽ a'matisama. Dutitirã pũrĩcã ocoyegũre a'masama. “Añurã ni'i” nirãrẽ a'magũ a'titiwũ. “Ña'arã ni'i” nirã pe'ere yũ'rũogũ a'tiwũ, nicũ niwĩ.

“Mũ'ũ bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?” Jesure ní'que ni'i

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Ni'cã nũmũ Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siruturi masã, tojo nicã fariseo masã Õ'acũrẽ ãjõpeorã, be'ticãrã niwã. Na tojo be'tiri cura ni'cãrãrã Jesú tiro wa'a, cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siruturã, tojo nicã fariseo masã bu'esere siruturã Õ'acũrẽ ãjõpeorã, be'tima. ¿De'ro weerã mũ'ũ bu'erã pe'e be'tiweti? nicãrã niwã.

19 Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—¿De'ro weecjũ omocã dũ'tegũ na me'rã ní'gũ, cũ pijio'cãrãrẽ bũjaweti, be'tidutibosari?

20 Be'ro cũrẽ ãpẽrã aperopũ miãca be'ro pũrĩcãrẽ bũjaweti, be'tirãsama. Jesú, yũ'ũ na me'rã ni'i yujupũ; yũ'ũ na me'rã niticã pũrĩcãrẽ be'tirãsama ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

21 Apeyere queose me'rã narẽ werenemocũ niwĩ. Tojo ní'gũ, ma'ma cũ bu'ese me'rã

toduporopu na weeseti'que a'mesu'amasītisa'a, nigũ weecu niwĩ.

—Mejārō su'tiro ma'ma casero, coeya marĩĩ casero me'rã sereō'ota basiowe'e. Tojo weecãma, ma'ma casero coecã, wejedu'osa'a. Mejārō su'tiro pe'ere wejetã'rësa'a. Nemorō pajiri pe tã'rũnemosã'a.

²² Tojota wa'asa'a marĩ ma'ma vino mejã ajuro wa'icurã casero me'rã wéeca ajuropu poseyecã. Pã'muyũ'ru, ti ajuro tã'rũ, vino piostepe'tia wa'asa'a. Tojo wa'acã, vino bajudutia wa'asa'a. Ti ajuro quẽ'rã cõ'a wa'asa'a. Tojo weerã ma'ma vinorẽ ma'ma ajuropu poseyeno'o, nicu niwĩ Jesú. Duporopu weeseti'que me'rã Jesú cũ ni'cãrõacã ma'ma bu'ese morëta basiowe'e nigũ, tojo nicu niwĩ.

*Sauru nicã Jesú bu'erã trigore tã'rẽ'que ni'i
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Ni'cã numu judío masã na soowuari numu nicã, Jesú cũ bu'erã me'rã trigo wesepu yu'ruacu niwĩ. Cũ bu'erã ti wesepu yu'ruarã, trigore tã'rẽ ba'acãrã niwã. (Moisé cũ duti'caronojõta na tojo weese yajase mejëta nicaro niwũ.)

²⁴ Tojo weecã, fariseo masã ï'acãrã niwã. Tojo weerã Jesure nicãrã niwã:

—Ï'aña. ¿De'ro weerã marĩ soowuari numurẽ da'radutitimicã, mu'ũ bu'erã tojo weeti? nicãrã niwã.

²⁵ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã duporocjũ wiogu Davi cũ me'rãcjãrã ujaboarã wee'quere bu'etojapã.

²⁶ Davi Abiatar cũ pa'ia wiogu nirĩ cura Õ'acũ wi'ipũ sãjãa, pã “Õ'acũ ye ni'i” ní'quere ba'acu niwĩ. Cũ me'rãcjãrã quẽ'rãrẽ ducawaacu niwĩ. Te marĩrẽ dutise a'tiro ni'i. Pa'ia dia'cũrẽ te pã ba'ata basiomicaro niwũ. Yũ'u bu'erã tere bã'arã, yũ'rũnu'cãrã mejẽta weema ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

²⁷ Jesú yũ'tinemocu niwĩ tja:

—Marĩ ye niatjere Õ'acũ marĩ soowuari nũmũrẽ cũucu niwĩ. Ti nũmũ mejẽta marĩrẽ dutimasĩ'i.

²⁸ Tojo weegu yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigu soowuari nũmũ dutise nemorõ dutimasĩ'i, nicũ niwĩ Jesú.

3

Jesú omocã bũ'awia'cũre yũ'rũo'que ni'i
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jesú apaturi cũ weewũaronojõpũma judío masã na nerẽrĩ wi'ipũ sãjãacu niwĩ. Topũ ni'cũ omocã bũ'awia'cũ nicũ niwĩ.

² Æpẽrã ¿marĩ soowuari nũmũrẽ cũrẽ yũ'rũogũsari? ní'rã, Jesure ĩ'aco'tecãrã niwã. Jesú yũ'rũocã, weresãta basiorosa'a ní'rã, tojo ĩ'acãrã niwã.

³ Be'ro Jesú omocã bũ'awiagũre nicũ niwĩ:

—A'tia, ã'rã nipe'tirã decopũ ejanũ'cãña.

⁴ Tu'ajanũ'cõ, to ní'rã Æpẽrãrẽ nicũ niwĩ:

—¿Marĩ soowuari nũmũ nicã añũsere weerũati o ña'ase pe'ere uati? ¿Yũ'rũosere uati o wẽjẽcõ'ase pe'ere uati? nicũ niwĩ. Na nipe'tirã di'tamarĩpe'tia wa'acãrã niwã.

5 Na yu'titicã ĩ'agũ, ua wa'acu niwĩ. Na tu'osĩ'rĩticã, bujawetise me'rã omocã bu'awiagure nicu niwĩ:

—Mu'u omocãrẽ sĩaña, nicu niwĩ. Cũ tojo nicã, omocãrẽ sĩaocu niwĩ. Sĩaoo, cũ omocãrẽ yu'rũono'cupu tojacu niwĩ.

6 Be'ro fariseo masã uawija wa'acãrã niwã. Na Herode ya curuacjãrã me'rã “¿De'ro wee marĩ Jesure wějērãsari?” ni wãcũwã'cãcãrã niwã.

Ditara sumutopu pãjãrã masã nerẽ'que ni'i

7 Jesú na nerẽwũari wi'ipu ní'cu cũ bu'erã me'rã ditara sumutopu wa'acu niwĩ. Pãjãrã Galilea di'tacjãrã cũrẽ sirutuwã'cãcãrã niwã.

8 Cũ peje añuse weecã tu'orã, pãjãrã masã cũ tiropu wa'acãrã niwã. Judea di'tacjãrã, Jerusalécjãrã, Idumea di'tacjãrã, Jordã wãmetiri maa mujĩpũ mujãtiro pe'ecjãrã, Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩcãrã na quẽ'rã Jesure ĩ'arã wa'acãrã niwã.

9 Na pãjãrã nicã ĩ'agũ, Jesú cũ bu'erãrẽ ni'cãwũ yucũsu cuoyuduticu niwĩ. Cũrẽ masã tuutĩ'abosama ní'gũ, tojo weeduticu niwĩ.

10 Cũ pãjãrãrẽ yu'rũocu niwĩ. Tojo weerã nipe'tirã dutitirã cũrẽ ñe'eña'sĩ'rĩrã, cũ tiropu dia'cũ tuuwã'cãcãrã niwã. Cũrẽ ñe'ese me'rã yu'rũrãsa'a ni wãcũrã, tojo weecãrã niwã.

11 Wãtĩa sãjãno'cãrã Jesure ĩ'arã, cũ pu'to ejaque'amujãcãrã niwã. Ejaque'arã, a'tiro ni caricũcãrã niwã:

—Mu'u Õ'acũ macũ ni'i, nicãrã niwã.

12 Jesú pe'e narẽ ne ucũdutiticu niwĩ. Cũ Õ'acũ macũ nisere werebajurẽrĩ ní'gũ, tojo weecu niwĩ.

Jesú cã bu'erãrẽ bese'que ni'i
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Be'ro Jesú ũrũgũpu mujãcu niwĩ. Topu cũ besesĩ'rĩrãrẽ beseacju pijiocu niwĩ.

¹⁴ Na cũ tiropu ejacã, cũ me'rã wa'ajã warore doce umuarẽ besecu niwĩ. Narẽ cũ ye quetire weredutio'ocu niwĩ.

¹⁵ Wãtiarẽ cõ'awĩrõsere o'ocu niwĩ.

¹⁶ Na a'ticurã nicãrã niwã: Simó, cãrẽta Jesú pe'e Pedro wãme õ'ocu niwĩ.

¹⁷ Santiago, tojo nicã cũ acabiji Juã na Zebedeo põ'rã nicãrã niwã. Narẽ Boanerges wãme õ'ocu niwĩ. Tojo nígũ, na ã'oduarã niyucã, “Bapo Põ'rã” nigũ weecu niwĩ.

¹⁸ ãpẽrã André, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo macũ nicãrã niwã. Tojo nicã Tadeo, Simó celote curuacjũ nicãrã niwã.

¹⁹ Apĩ Juda Iscariote be'ropu Jesure ã'atu'tirãrẽ o'oacju nicu niwĩ.

Jesure “Wãtĩ tutuaro me'rã wãtiarẽ
cõ'awĩrõmi” ni ucja'que ni'i
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

Be'ro Jesú cã bu'erã me'rã ni'cã wi'ipũ sãjãacu niwĩ.

²⁰ Topure tja pãjãrã masã nerẽcãrã niwã. Tojo weerã ti wi'i mu'mucã, Jesú cũ bu'erã me'rã ba'ata basioticarõ niwũ.

²¹ Tojo wa'asere Jesú acawererã tu'ocãrã niwã. Cũrẽ maatia wa'asami nĩrã, pijirã wa'acãrã niwã.

²² ãpẽrã masã Jerusalẽpu a'ti'cãrã Moisé oja'quere bu'eri masã a'tiro nicãrã niwã:

—Ā'rī Beelzebú wātīa wiogu sājāno'cu nimi. Cū tutuaro me'rā wātīarē cō'awīrōmi, nicārā niwā.

²³ Na tojo nicā tu'ogu, Jesú narē pijio, queose me'rā werecu niwī:

—Wātī cū basu cō'awīrōmasītisami.

²⁴ Ni'cā curuacjārā ducawatirā, na basu a'mequērā masāpe'tia wa'asama.

²⁵ Ni'cā wi'icjārā ducawatirā, na quē'rā pe'tia wa'asama.

²⁶ Wātī cū yarā me'rā ducawatigu, cū quē'rā ninu'cūtisami. Te me'rā yapatidija wa'asami.

²⁷ »Ni'cā tutuagu ya wi'ipare cūrē dū'tecūtimigū, cū yere yajamasītisami. Dū'tecūca be'ropu yajamasīsami, nicu niwī. Jesú, yu'u wātī yu'rūoro tutuagu ni'i nígu, tojo nicu niwī.

²⁸ Be'ro ninemocu niwī:

—Diacjūta musārē weregūti. Ō'acū nipe'tise masā ña'arō weesere, ña'arō ucūsere acobojogusami.

²⁹ Espiritu Santure ña'arō ucūcā pe'ema, ne acobojotisami. Tojota acobojotiyu'rūocūsami. Bu'iritinu'cūgūsami, nicu niwī.

³⁰ A'tere na “Wātīrē cuomi” nise bu'iri tojo nicu niwī.

Jesú paco, tojo nicā cū acabijirā na cūrē a'ma'que ni'i

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Cū tojo nirī cura Jesú paco, cū acabijirā etacārā niwā. Na sope pu'topu ejanu'cā, Jesure pijidutisōrōcārā niwā.

³² Jesú pu'to dujirā cūrē nicārā niwā:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pu'to mu'urẽ a'marã weearãrã, nicãrã niwã.

³³ Cũ narẽ nicu niwĩ:

—¿Noanojõ nisari yu'u paco, yu'u acabijirã? nicu niwĩ.

³⁴ Cũ sumuto dujirãrẽ ã'a, narẽ nicu niwĩ:

—Ã'rã pe'e yu'u paco, yu'u acabijirã weronojõ nima.

³⁵ A'tiro ni'i. No'o Õ'acũ uaro weerãnojõ náta yu'u acabiji, yu'u acabijo, yu'u paco weronojõ nima, ni ucũcu niwĩ.

4

Jesú oteri masũ ye quetire queose me'rã were'que ni'i

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Apaturi Jesú ditara sumutoru bu'ecu niwĩ. Pãjãrã masã cũ pu'toru nerẽcãrã niwã. Na pãjãrã niyu'rucã ã'agũ, Jesú yucusuru mujãsãjãa, ejanujãcu niwĩ. Masã pe'e nucũpororu tojacãrã niwã.

² Be'ro narẽ peje queose me'rã bu'ecu niwĩ. Narẽ a'tiro nicu niwĩ:

³ —Ni'cũ masũ cũ ya weseru oteru wa'asami.

⁴ Cũ oteru wẽestewã'cãcã, ma'aru apeye otese cape doqueque'asa'a. Mirĩcũa a'ti, te perire ã'aboca, ba'ape'ocã'sama.

⁵ Apeye ã'tãpaga cã'rõacã di'ta cuoro bu'ipu doqueque'asa'a. Te di'ta cã'rõacã niyucã, asibusu maata marã, pĩ'rĩsa'a.

⁶ Be'ro mujĩpũ asimujãtiri cura di'ta boposãjãyu'rua wa'asa'a. Tojo weero nu'cõrĩ cuoti'caro nitĩjarõ, maata ñaidija wa'asa'a.

7 Apeye otese cape pota wa'teropu buruque'asa'a. Pota pe'e tere pĩ'rĩyũ'rua, wẽjẽcã'sa'a. Tojo weero ne ducatatimirõ, boadija wa'asa'a.

8 Apeye otese cape di'ta añurõpu buruque'asa'a. Te pĩ'rĩ, bucuaamujã, peje ducatisa'a. Ni'cã ño treinta peri ducatisa'a. Ape ño sesenta peri ducatisa'a. Ape ño cien peri ducatisa'a.

9 Be'ro narẽ nicu niwĩ:
—O'meperi cuorãnojõ a'tere añurõ tũ'oya, nicu niwĩ.

Jesure cã bu'erã “¿De'ro weegu queose me'rã bu'eti?” ní'que ni'i

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Be'ro Jesús cã bu'erã doce, tojo nicã ãpẽrã cũ pu'to nirã me'rã se'saro tojaque'acu niwĩ. Cũrẽ a'tiro sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeati sõ'oní'que mu'u queose me'rã bu'e'que? ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

11 Cũ narẽ nicu niwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ ãpẽrã toduporopu masiña marĩmi'quere cũ wiogu nisere masicã weemi. Yũ'ure ãjõpeotirãma queose me'rã werenõ'o.

12 Tojo weerã yũ'u weesere ã'amirã, ã'amasĩsome. Yé cjasere tũ'omirã, tũ'omasĩtirã tojarãsama. Na ña'arõ wee'quere du'u ducayutitjãrã, acobojose sãrĩsome, nicu niwĩ Jesús.

Jesú cã queose o'o'quere “A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e” ni were'que ni'i

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Apeye narẽ ninemocu niwĩ:

—¿Musã yu'u queose o'o'quere tu'oweti? To pũrĩcãrẽ a'tere tu'otirã, ¿de'ro wee apeyepure tu'obosau?

14 Otese capere otegu, yé quetire weregu weronojõ nisami.

15 Masã ãpẽrã ma'apũ otese cape buruque'a'que weronojõ nisama. Na, yé quetire tu'osama. Be'ro wãtĩ a'ti, na tu'omi'quere ã'mape'ocã'sami.

16 Æpẽrã ãtãpaga wa'teropũ doqueque'a'que peri weronojõ nisama. Yé quetire añurõ e'catise me'rã tu'osama.

17 Na tojo tu'omirã, nu'cõrĩ marĩrã weronojõ nisama. Narẽ mejẽcã wa'acã, o ãpẽrã te quetire ãjõpeose bu'iri narẽ tu'ticã, maata ãjõpeodu'ucã'sama.

18 Æpẽrã otese cape pota wa'tero doqueque'a'que weronojõ nisama. Yé quetire tu'oma, tu'orã pe'e.

19 A'ti umũco cjase pe'ere wãcũyu'rũoquejocã'sama. No'o de'ro nisere uaripejayu'rũasama. Na tojo nisetiã, a'te narẽ dojorẽcã'sa'a. Na tu'o'quere acobojo, dũca marĩrã weronojõ tojasama.

20 Æpẽrã pe'e yé quetire tu'orã, añurõ ãjõpeosama. Na tojo weerã peje dũcatiro weronojõ nisama. Otese cape di'ta añurõ buruque'a'que weronojõ nisama. Æpẽrã treinta peri dũcati'caro weronojõ nisama. Æpẽrã sesenta peri, ãpẽrã cien peri dũcati'caro weronojõ nibũrosama, ni ucũcũ niwĩ Jesú.

Jesú s̄'ocja me'rã queose o'o'que ni'i
(Lc 8.16-18)

²¹ Apeye queosere werenemocu niwĩ:

—Masã s̄'ocjare acaro docapũ s̄'otisa'a. Tojo nicã na cãrĩrõ docapũ s̄'odũpotisama. Tojo weronojõ o'orã, nipe'tiropũ s̄'odutirã u'muarõpũ yoosama.

²²⁻²³ A'te weronojõ todũporopũ masã masĩno'ña marĩ'quere masĩno'rõsa'a. Ya'yioropũ ní'que quẽ'rã bajarosa'a. O'meperi cũorãnojõ a'tere añurõ tũ'oya, nicu niwĩ. Yé queti masĩno'ña marĩmi'que be'ropũre s̄'ocja bo'reyuro weronojõ masĩpe'ticã'no'rõsa'a ní'gũ, tojo nicu niwĩ.

²⁴ A'tiro ninemocu niwĩ tja:

—Musã tũ'osere añurõ tũ'oña'nurũña. Yé quetire tũ'o ãjõpeo'caronojõta Õ'acũ musãrẽ tũ'omasĩsere o'ogũsami. Añurõ tũ'orãrẽ Õ'acũ nemorõ añuse o'ogũsami.

²⁵ Yũ'u bu'ese tũ'o ãjõpeonemorãrẽ Õ'acũ masĩse o'onemogũsami. Æpẽrã yũ'u bu'esere tũ'osĩ'rĩtibutiarã pe'ere na masĩmi'quere ã'mape'ocã'no'rãsama, nicu niwĩ Jesú.

Jesú otese cape bũcũatũjãse me'rã queose o'o'que ni'i

²⁶ Jesú apeye queose o'onemocu niwĩ:

—Yũ'u bu'ese, Õ'acũ wiogũ nise ni'cũ masũ otese capere otero weronojõ ni'i.

²⁷ Otetojanũ'cõ, cũ ĩ'anurũtimigũ, wa'a wa'asami. Be'ro u'mucori, ñamirĩ yóacãta yũ'rãsa'a. Te nãmũrĩrẽ, te ñamirĩrẽ cũ ote'que

te waro pĩrĩ bucuasa'a. Cũ tojo wa'asere masĩtisami.

²⁸ Cũ ote'que ĩ'anurũña marĩrõ te di'tapure pĩrĩsa'a. Ne waro pĩrĩwĩjamũ'tãsa'a. Be'ro pupi, be'ropũta te peri dũca o'osa'a majã.

²⁹ Te peri ñaica be'ro cũ tere tũ'rẽgũ wa'asami. Tere tũ'rẽrĩtero ejacã, tojo weesami, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú mostaza wãmetise cape me'rã queose o'o'que ni'i

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Jesú narẽ werenemocũ niwĩ:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nisere a'te queose me'rã wereguti.

³¹ A'tiro ni'i. Ni'cã mostaza cape ote'que weronojõ ni'i. Ti caperota cã'caperocã waro ni'i.

³² Tócapeacã nimirõ, otéca be'ro pĩrĩrõpũa pajibutiacyũ yucũgũ pĩrĩsa'a. Pacase dũpũritisa'a. Mirĩcũa tigũpũ acoroápesasama. Õ'acũ wiogũ nise oteri pe cã'peacã weronojõ nũ'cãsa'a. Be'ro pajicũ bucu'a'caro weronojõ nipe'tiropũ cũ ye queti se'sa wa'asa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama nígũ, tojo werecũ niwĩ.

Jesú masãrẽ queose me'rã bu'e'que ni'i

(Mt 13.34-35)

³³ Jesú cũ ye quetire bu'égu, peje queose me'rã bu'emujãcũ niwĩ. Na tũ'omasĩrõ ejatuaro bu'ecũ niwĩ.

³⁴ Narẽ bu'égu, queose marĩrõ wereticã weeticũ niwĩ. Cũ bu'erã pe'ere na se'saro nicã,

nipe'tisere te queosere “A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e”, ni werepe'omujãcũ niwĩ.

Jesú wĩ'rõrẽ, tojo nicã pã'cõrĩrẽ yusũodijo'que ni'i

(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Jesú masãrẽ otese me'rã queose wéréca numrẽta na'isãjãri cura cũ bu'erãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Te'a siaquiji ditara sumutopũ, nicũ niwĩ.

³⁶ Cũ tojo nicã tu'orã, na yucũsũ sãñacawũpũ Jesure miipẽ'acãrã niwã. Masã pe'e na ní'caropũta tojacã'cãrã niwã. Apeyepawũ quẽ'rã na me'rã pẽ'acaro niwũ.

³⁷ Na pẽ'arĩ cura wĩ'rõ upũtu a'ticaro niwũ. Pã'cõrĩ yucũsupũre paaquesãamujãcaro niwũ. Tojo wa'acã, tiwũ mirĩdijaropũ weecaro niwũ.

³⁸ Tojo wa'ari cura Jesú pe'e siropũ cũ dũpoare apeyenojõ me'rã ãotutjãgũ cãrĩsãñacũ niwĩ. Tojo wa'acã ĩ'arã, cũ bu'erã cãrẽ wã'cõcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿Ûsãrẽ bu'egũ, mũ'ũ ĩ'aweti? Marĩ mirĩrãta wee'eba, nicãrã niwã.

³⁹ Na tojo nicã tu'ogu, Jesú wã'cãnu'cã, wĩ'rõrẽ yusũocũ niwĩ. Pã'cõrĩrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Di'tamarĩaña, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nicã, wĩ'rõ di'tamarĩa wa'acaro niwũ. Nipe'tise yusũdijape'tia wa'acaro niwũ.

⁴⁰ Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã tocã'rõ uiatĩ? ¿Musãrẽ ãjõpeose marĩbutiatĩ? nicũ niwĩ.

⁴¹ Na upũtu waro ucua'cãrã nitjãrã, na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—¿Noanojõ nisariba ã'rĩ? Cũrẽ wĩ'rõ,
pã'cõrĩpũta tũ'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

5

Jesú wãtĩa sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Galilea cja ditarare pẽ'a,
Gerasa wãmetiropũ pẽ'ajacãrã niwã.

² Jesú yucũsupũ ní'cũ majãnu'cãrĩ cura ni'cũ
wãtĩa sãjãno'cũ wẽrĩ'cãrãrẽ yaaropũ ní'cũ Jesú
tiropũ a'ticũ niwĩ.

³ Cũ masãperi wa'teropũ ninu'cũcũ niwĩ. Ne
ni'cũ cũrẽ du'tecũumasĩticãrã niwã. Cõme dari
me'rã quẽ'rãrẽ ne basioticaro niwã.

⁴ Pejetiri cõme dari me'rã cũ omocãrĩrẽ, cũ
du'pocãrĩpũ du'tecũumicãrã niwã. Te darire
wejesuremũjãcũ niwĩ. Ne ni'cũ põtẽoticãrã
niwã.

⁵ Ûmũcori, ñamirĩrẽ cũ ãrũpagupũ, masã
boa'cãrãrẽ na yaa'caropũ caricũsijamũjãcũ
niwĩ. Ûtãperi me'rã cũ basuta cũ upũre dotesija,
cãmida'remũjãcũ niwĩ.

⁶ Cũ Jesure yoaropũ ĩ'agũta omawã'cãti, cũ tiro
ejaque'acũ niwĩ.

⁷⁻⁸ Jesú cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Wãtĩ ã'rĩpũre sãñagũ wijaaya.

Cũ tojo nicã tũ'ogu, upũtu caricũse me'rã
Jesure nicũ niwĩ:

—Jesú Õ'acũ u'mũsepũ nigũ macũ, ¿de'ro
weegu yũ'ure caribogu a'tiati? Mu'u pacũ
ĩ'orõpũ sẽrĩ'i. Yũ'ure ña'abutiario pi'eticã weet-
icã'ña.

⁹ Be'ro Jesú cũrẽ sẽrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿De'ro wāmetiti? nicu niwī. Cū pe'e yu'ticu niwī:

—Legión wāmeti'i. Pājārā wātīa ūsā nicā'a nígũ, tojo nicu niwī.

10 Jesure ɸpʉtɸ waro “Ūsārē ape di'tapɸ cō'aō'oticā'ña”, ni sērīcārā niwā. Totá to-jasī'rīrā, tojo nicārā niwā.

11 Tojo wa'ari cura titare ūrūgũ pɸ'to pājārā yesea ba'a nu'cūcārā niwā.

12 Narē ĩ'arā, wātīa a'tiro ni Jesure sērīcārā niwā:

—Ūsārē yesea tiro o'óya. Ūsā napure sājāarāti, nicārā niwā.

13 Jesú “Tojota weeya”, nicu niwī. Tojo weerā na masɸpure ní'cārā wijaa, yeseapure sājāacārā niwā. Topure pājārā yesea pɸati mil wa'tero nicārā niwā. Yesea wātīa sājāáca be'ro opa tɸ'rɸpɸ omamaati, ditarapɸ doqueñojā, mirīpe'tia wa'acārā niwā.

14 Tojo wa'acā, yesea co'terā a'tiro weecārā niwā. Na ɸpʉtɸ ɸcuarā macāpɸ, cāpūpɸ omawā'cā, weresterā wa'acārā niwā. Na werecā tɸ'orā, masā nipe'tirā ĩ'arā wa'acārā niwā.

15 Jesú tiropɸ ejarā, wātī sājāno'cure ĩ'acārā niwā. Cū su'ti sāña, añurō wācūse cuogɸ dujicu niwī. Cūrē ĩ'arā, uise me'rā nicārā niwā.

16 Jesú masūrē wātīarē cō'awīrō'quere ĩ'a'cārā nipe'tise cūrē wa'a'quere werecārā niwā. Tojo nicā yeseare wa'a'que quē'rārē werecārā niwā.

17 Tere tɸ'orā, masā tocjārā Jesure tutuaro me'rā “Mɸ'ɸ a'ti di'tapure niticā'ña, aperopɸ wa'aya”, nicārā niwā.

18 Be'ro Jesú tojo nicã tu'ogu, yucusupu majãsãjãcũ niwĩ. Tojo weecã, wãtĩ cõomi'cũ Jesure uputu sãrĩmicũ niwĩ:

—Yu'ũ quẽ'rã mu'ũ me'rã wa'aguti.

19 Jesú cãrẽ “Te'a”, niticũ niwĩ. A'tiro pe'e nicũ niwĩ:

—Mu'ũ ya wi'ipu tojaagusa'a. Tojaa, mu'ũ acawererã nipe'tirãrẽ nipe'tise yu'ũ mu'urẽ wee'quere werepe'ocã'ña. Tojo nicã yu'ũ mu'urẽ pajaña'gũ wee'quere weregu wa'aya, nicũ niwĩ.

20 Tojo weegu cãrẽ wa'a'quere weregu wa'acu niwĩ. Decápoli wãmetise macãrĩpu nipe'tise Jesú cãrẽ wee'quere werecũ niwĩ. Nipe'tirã cũ weresere tu'orã, ucũ wa'acãrã niwã.

Jairo macõrẽ, tojo nicã dí mejã cõogore Jesú yu'ruo'que ni'i

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Jesú wãtĩarẽ cõ'awĩrõca be'ro ape pã'rẽpu ní'cũ pẽ'ajacũ niwĩ tja. Pẽ'ata, ditara sumutopũ nu'cũrĩ cura cũ tiropũ pãjãrã masã nerẽcãrã niwã.

22 Topure ni'cũ na nerẽrĩ wi'i wiogu Jairo wãmetigu etacu niwĩ. Jesure ã'agũ, cũ tiro ejaque'acu niwĩ.

23 Cãrẽ yu'ruodutigũ uputu sãrĩcũ niwĩ:

—Yu'ũ macõ wẽrĩgõpu weeamo. Te'a yu'ũ me'rã. Mu'ũ core ñapeose me'rã yu'rugosamo. Tojo weecã, masãgõsamo, nicũ niwĩ.

24 Jairo tojo nicã tu'ogu, Jesú cũ me'rã wa'acu niwĩ. Topũ wa'acã, pãjãrã masã cãrẽ siruturã tuumaawã'cãcãrã niwã.

25 Na masã pājārã wa'teropu ni'cõ numio dí mejã dutitigo nico niwõ. Co tere dutitiro doce cũ'marĩ yu'rucaro niwũ.

26 Duturuã pājārã na ocoyemicã, pūrõ waro pi'etico niwõ. Co niyeru cõomi'quere narẽ wapayemigõ, tojaque'a wa'aco niwõ. Ne duti tu'otico niwũ. Yu'ruronojõ wa'ago, pūrõ waro wa'aco niwõ.

27 Jesú masãrẽ yu'rucosere tu'oco niwõ. Tere tu'ogo, Jesú sê'ema masã wa'teropu ejanu'cã, cũ yaro su'tirore da'raña'co niwõ.

28 “Yu'u cũ ya su'tiro da'raña'se me'rãta yu'rugosa'a” ni wãcũgõ, tojo weeco niwõ.

29 Co da'raña'se me'rã co duti maata bu'anu'cã wa'acaro niwũ. Co basu maata tu'oña'co niwõ.

30 Maata Jesú “Yu'u tutuaro me'rã ni'cõrẽ yu'rucosã”, ni tu'oña'cu niwĩ. Majãmiĩ'a, masãrẽ sêrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Noa, yáro su'tirore da'raña'ti?

31 Tere tu'orã, cũ bu'erã cūrẽ yu'ticãrã niwã:

—¿Mu'u ĩ'aweti? Masã pājārã tuuwã'cãcã ĩ'amigũ, “¿Noa, yáro su'tirore da'raña'ti?” ¿ni sêrĩtiña'ti? nicãrã niwã.

32 Na weremicã, Jesú ¿noa, yáro su'tirore da'raña'pari? nígu, nipe'tirãrẽ ĩ'ama'cu niwĩ.

33 Tojo weecã, cũ yu'rucosõ'co uigo narãsãgõta, cũ tiropu ejaque'aco niwõ. Co cũ yu'rucosõ'quere masico niwõ. Tojo weego cūrẽ diacjũ wereco niwõ.

34 Jesú core nicu niwĩ:

—Mu'u êjõpeotjãgõ, yu'rucosõ'copu toja'a. Duti marĩgõ e'catise me'rã tojaaya, nicu niwĩ.

35 Jesú core ucūrĩ cura Jairo ya wi'icjārã na tiroᵑu ejaçãrã niwã. Topᵑu ejarã, Jairore a'tiro nicãrã niwã:

—Mu'ᵑu macõ wērĩa wa'amo. Marĩrẽ bu'egure tocã'rõta caribodu'uya, nicãrã niwã.

36 Jesú narẽ tu'ope'otimigũta, Jairore a'tiro nicᵑu niwĩ:

—Ucᵑatiguta. Tojo weronojõ o'ogu, yu'ure ejõpeoya.

37 Jesú cã me'rã pãjãrã wa'acã ᵑaticᵑu niwĩ. A'ticᵑrã dia'cã pijicᵑu niwĩ. Pedro, Santiago, cã acabiji Juãrẽ pijicᵑu niwĩ.

38 Jesú judío masã nerērĩ wi'i wiogu ya wi'ipᵑu ejaçᵑu niwĩ. Topᵑu ejaçᵑu, masã uti, dujariwã'a caricᵑucusiarã pãjãrã ĩ'acᵑu niwĩ.

39 Ti wi'ipᵑu sãjãagũ, to masã pãjãrã nirãrẽ nicᵑu niwĩ:

—¿De'ro weerã tocã'rõ caricᵑu, utiti? Wĩ'magõ wērĩtimo. Cãrĩgõ weemo, nicᵑu niwĩ.

40 Cã tojo nicã, ti wi'ipᵑu ní'cãrã mejõ bu-jicã'cãrã niwã. Be'ro Jesú nipe'tirãrẽ wijaaduticᵑu niwĩ. Na wijáaca be'ro wĩ'magõ pacure, pacore, cã bu'erã i'tiarãrẽ co pesari tucᵑᵑu pijisãjãacᵑu niwĩ.

41 Topᵑu sãjãtagᵑu, co omocãrẽ ñe'e, arameo me'rã nicᵑu niwĩ:

—Talita, cumi. Tojo ní'gũ, “Wĩ'magõ, wã'cãᵑu'cãña” ní'gũ, tojo nicᵑu niwĩ.

42 Cã tojo nirĩ cura wĩ'magõ doce cã'marĩ cᵑogo wã'cãᵑu'cã, sijaco niwõ. Co masãcã ĩ'arã, na ᵑcᵑayᵑ'rᵑa wa'acãrã niwã.

⁴³ Jesú tojo wee'quere tutuaro me'rã ãpẽrãrẽ ne weredutiticu niwĩ. Be'ro "Wĩ'magõrẽ ba'ase ecaya", nicu niwĩ.

6

*Jesú cã ya macã Nazarepu dajatojaa'que ni'i
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)*

¹ Jesú Capernaupu ní'cu cã ya macãpu tojaacã, cã bu'erã quẽ'rã wa'acãrã niwã.

² Judío masã soowuari numu nicã, Jesú na nerẽwuari wi'ipu bu'ecu niwĩ. Pãjãrã masã cã bu'esere tu'orã, tu'omariãcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—¿No'opu bu'epari ã'rĩ a'te nipe'tise pejere? ¿Noa ã'rĩrẽ tocã'rõ masĩsere o'opari? ¿A'te cã weeĩ'ose quẽ'rãrẽ no'opu bu'epari?

³ ã'rĩ capiteru, María macũ nimi. Santiago, José, Juda, Simó ma'mi nimi. Cũ acabijirã numia quẽ'rã a'to marĩ wa'teropu nima, nicãrã niwã. Tere wãcũrã, cũrẽ ne ãjõpeosĩ'rĩticãrã niwã.

⁴ Na tojo nicã tu'ogu, Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Nipe'tirã ni'cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ tu'o ãjõpeosama. Cũ ya di'tacjãrã, cã acawererã waro, cã ya wi'icjãrã dia'cũ cũrẽ ãjõpeotisama, nicu niwĩ.

⁵ ãjõpeoti'que ye bu'iri Jesú topure peje narẽ weeĩ'omasĩticu niwĩ. A'te dia'cũrẽ weecu niwĩ. Pejetirãta dutitirãrẽ omocã ñapeo yu'ruocu niwĩ.

⁶ Na ãjõpeoticã ã'agũ, ucayau'ruacu niwĩ.

*Jesú cã bese'cãrãrẽ bu'edutio'o'que ni'i
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)*

Nazare ti macã pu'toacã nise macãrĩpu bu'ecusiacu niwĩ.

⁷ Na docere cũ pu'topu pijigu, puarẽrã dia'cũ o'ónu'cãcu niwĩ. Narẽ wãtia sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'ocu niwĩ.

⁸ Ne apeyenojõ miadutiticu niwĩ. Na tuacju me'rã dia'cũ wa'aduticu niwĩ. Ne pu'enojõ, ajuronojõ, niyeru miadutiticu niwĩ.

⁹ Na sapatu sãñase caseri me'rã dia'cũ, tojo nicã su'ti na sãñase me'rã dia'cũ wa'aduticu niwĩ.

¹⁰ A'tiro nicu niwĩ:

—Mũsã wi'ipũ sãjãarã, ti macãpu mũsã niatjo põtëorõ tojaque'aya.

¹¹ No'o mũsãrẽ aperopu ñe'eticã, mũsã ucũsere tu'osĩ'rĩticã, tore wijawã'cãña. Tore wijarã, ti macã cjase di'ta wã'a'quere paastecõ'aña. Tojo weerã mũsã “A'ti macãcjãrã bu'iritima”, ni ĩ'orãsa'a. Diacjũta nigũti. Õ'acũ masãrẽ beseatji numu nicã, ti macãcjãrã mũsãrẽ ñe'eti'cãrãrẽ a'tiro weegusami. Sodoma, Gomorracjãrãrẽ bu'iri da're'caro nemorõ narẽ da'regusami, nicu niwĩ Jesú.

¹² Cũ tojo nica be'ro na wa'a wa'acãrã niwã. Wa'a, masãrẽ “Mũsã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayuya”, nicãrã niwã.

¹³ Tojo nicã pãjãrã wãtia sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõcãrã niwã. Pãjãrã dutitirãrẽ u'se me'rã wa're, narẽ yu'ruomuãcãrã niwã.

*Juã masãrẽ wãmeyeri masũrẽ tojo wee wẽjẽcãrã niwã nise ni'i
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

14 Nipe'tiropu Jesú weesere tu'ose'sa wa'acārã niwã. Herode ti di'ta wioḡu quẽ'rã tu'ocu niwĩ. Tere tu'ogũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Juã masārẽ wãmeyeri masũ wějẽno'cũpu nimigũ, masãgũ masãpĩ. Tojo weetigu mejẽta cũ peje waro weẽ'otutuayũ'ruami, nicu niwĩ.

15 Āpẽrã pe'e a'tiro nicārã niwã:

—Nitimi. Cũ dũporocjũpu Ō'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Elía masãgũ masãpĩ, nicārã niwã.

Tojo nicã tja ãpẽrã a'tiro nicārã niwã:

—Dũporocjãrã Ō'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã weronojõ níḡũ nisasami, nicārã niwã.

16 Na tojo nicã tu'ogũ, Herode nicu niwĩ:

—Todũporo yũ'u dũpoa dutesureduti'cu Juã wãmeyeri masũ nisami. Cũta ni'cãrõacãrẽ masãpĩ, nicu niwĩ.

17 Herode todũporopu Herodía wãmetigo ye bu'iri Juãrẽ bu'iri da'reri wi'ipu miaa, dũ'tecũuduticu niwĩ. Herodía cũ acabiji Felipe nũmo nico niwõ. Tojo nimicã, Herode pe'e cũ acabiji catimicã, core ã'ma, nũmoticu niwĩ.

18 Cũ tojo weecã ã'agũ, Juã wãmeyeri masũ Herodere a'tiro nicu niwĩ:

—Mũ'u acabiji nũmorẽ nũmoticã, ña'a ni'i. Core cuoticã ña, nicu niwĩ.

19 Cũ tojo nise bu'iri Herodía Juã me'rã a'pepũrĩḡõ, cãrẽ wějẽsĩ'rĩco nimiwõ. Tojo wãcũmigõ, wějẽmasĩtico niwõ.

20 Herode pe'e Juãrẽ aũḡũ, bu'iri moogũ nimi níḡũ, nũcũĩ'ase me'rã tu'oña'cu niwĩ. Tojo weegũ co ña'arõ weesĩ'rĩsere weedutiticu niwĩ.

Juã ucũsere tu'omasĩtimigũ, añurõ tu'sase me'rã tu'ocũ niwĩ, tu'ogu pe'e.

21 Herodía Juãrẽ ĩ'atu'tigo nitjãgõ, Herode cũ bajuáca numũ bosenumũ weeri cura Juãrẽ co wějẽsĩ'rĩ'quere bocaejapejaco niwõ. Ti numũrẽ Herode bosenumũ wéégũ, cũ me'rã da'rarãrẽ pijinerẽcũ niwĩ. Tojo nicã surara wiorãrẽ, Galilea di'tacjãrã wiorã nirãnojõrẽ pijiocũ niwĩ. Pijio, narẽ su'ori ba'acũ niwĩ.

22 Na ba'aropũ Herodía macõ sãjãa, basaĩ'oco niwõ. Co basaĩ'osere Herode, ãpẽrã cũ me'rã ba'adujirã tu'sayũ'rũacãrã niwã. Tojo weegũ Herode nicũ niwĩ core:

—No'o mũ'u ɰasenojõrẽ sẽrĩcã, mũ'urẽ o'ogũti, nicũ niwĩ.

23 Tojo weegũ masã ĩ'orõpũ “Nisooro marĩrõ no'o yũ'u dutiri di'ta deco me'rã mũ'u sẽrĩcã, o'omasĩ'i”, nicũ niwĩ.

24 Be'ro co paco tiro wa'a, sẽrĩtiña'co niwõ:

—Ma'u, ɰñe'enojõrẽ sẽrĩgõsari cũrẽ? nico niwõ.

Co paco yũ'tico niwõ:

—Juã wãmeyeri masũ ya dũpoare dũtesure miitidutiya, nico niwõ.

25 Be'ro maata Herode tiropũ wa'a, cũrẽ nico niwõ:

—Ni'cãrõacãta bapapũ Juã wãmeyeri masũ ya dũpoare dũtesure misãa o'oya, nico niwõ.

26 Co tojo nicã tu'ogu, Herode bujawetiya'rũacũ niwĩ. Cũ nipe'tirã to nerẽ'cãrã tu'oropũ “No'o mũ'u sẽrĩsere o'ogũti” ní'cũ niyucã, de'ro weeta basioticaro niwũ. Tojo weegũ cũ “O'owe'e”, nímasĩticũ niwĩ.

27 Be'ro maata ni'cũ surarare Juã ya dũpoare dutesure miitidutio'ocũ niwĩ.

28 Tojo weegu surara bu'iri da'reri wi'ipũ wa'a, Juã ya dũpoare dutesure, bapapũ misãa miacũ niwĩ. Be'ro cũ Herode core o'ocũ niwĩ. Co pe'e quẽ'rã co pacopũre o'oturiaco niwõ.

29 Juãrẽ tojo weese quetire tũ'orã, cũ bu'esere sirutu'cãrã cũ upũre mii, yaarã wa'acãrã niwã.

Jesú ni'cãmocũsetiri mil mũuarẽ ba'ase eca'que ni'i

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesú besecũú'cãrã na bu'ecusiaca be'ro Jesú tiropũ dajacãrã niwã. Daja, cũ tiro nerẽcãrã niwã. Nipe'tise na wee'quere, masãrẽ bu'e'quere werẽcãrã niwã.

31 Tu'ajanũ'cõca be'ro Jesú narẽ “Te'a sijácatirã masã marĩrõpũ”, nicũ niwĩ.

Masã na tiropũ na'irõ wa'amũjãyucã, na ba'anũcũaticãrã niwã.

32 Tojo weegu Jesú, cũ bu'erã me'rã na se'saro yucũsupũ mũjãsãjãa, masã marĩrõpũ wa'acãrã niwã.

33 Pãjãrã na wa'acã ã'acãrã niwã. Tojo weerã Jesure ã'a'cãrã, cũ wa'aropũ nipe'tise macãrĩcjãrã omasirutuwã'cãcãrã niwã. Na dũporo na pẽ'atatjore yucuetojacãrã niwã.

34 Be'ro Jesú yucũsupũ sãña'cũ dujinũ'cãgũ, masã pãjãrãrẽ ã'agũ, pajaña'cũ niwĩ. “Oveja co'tegũ moorã weronojõ nima”, ni tũ'oña'cũ niwĩ. Tojo weegu narẽ peje bu'enũ'cãcũ niwĩ.

35 Ñamica'apũ cũ bu'erã cũ tiro eja, a'tiro nicãrã niwã:

—Ñamica'apũ ni'i. A'topũre ne masã marĩma.

³⁶ Tojo weegũ masãrẽ macãrĩpũ no'o pũ'to nise macãrĩpũ tojaadutiya. Topũ duuba'arã wa'ato. Ba'ase mooma, nicãrã niwã.

³⁷ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Mũsã narẽ ba'ase ecaya.

Na pe'e cũrẽ yũ'ticãrã niwã:

—¿Ocho mujĩpũrĩ cjãrõ da'rawapata'ase me'rã ãsã pã duurã wa'arãsari ã'rãrẽ ecajã? nicãrã niwã.

³⁸ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—¿Mũsã dicũse pã cũoti? Ī'arã wa'aya.

Na ĩ'atoja, cũrẽ werecãrã niwã:

—Ni'cãmocũse pã, tojo nicã pũarã wa'i niama, nicãrã niwã.

³⁹ Be'ro ni'cãrẽ cururi masãrẽ tá bu'ipũ dujiduticũ niwĩ.

⁴⁰ Tojo weerã na ni'cãrẽ cururire cien masã dujicãrã niwã. Apeye cururire cincuenta masã dujibũrocãrã niwã.

⁴¹ Be'ro Jesú te ni'cãmocũse pãrẽ, na wa'i pũarãrẽ mii, Ʃ'mũarõpũ ĩ'amorõ, cũ pacũ Õ'acũrẽ e'catise o'ocũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, pãrẽ pe'este, cũ bu'erãrẽ masãrẽ etidutigũ o'ocũ niwĩ. Wa'i quẽ'rãrẽ mejãrõta weecũ niwĩ.

⁴² Nipe'tirã ba'a yapicãrã niwã.

⁴³ Be'ro doce pi'seri na ba'adũ'a'quere see-neocãrã niwã.

⁴⁴ Tere ba'a'cãrã Ʃmũa se'saro ni'cãmocũsetiri mil nicãrã niwã.

*Jesú acopũ sija'que ni'i
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)*

45 Jesú masārē ba'ase ecáca be'ro maata cū bu'erārē ditarapɯ pē'ayuduticɯ niwĩ. Narē cū dɯporo Betsaidapɯ ejayudutigɯ o'ócɯ niwĩ. Cū pe'e masārē we'eritigɯ weecɯ niwĩ.

46 Narē we'eritica be'ro ǎrǎgǎpɯ ñubuegɯ mujãcɯ niwĩ.

47 Na'íca be'ro yucɯɯ ditarã decopɯ nicaro niwǎ. Jesú pe'e majārōpɯre ni'cūta nicɯ niwĩ.

48 Wĩ'rō na pē'arōta wēepōtēocarō niwǎ. Tojo weegɯ Jesú na wajawã'cãmasĩticã ĩ'acɯ niwĩ. Bo'remujãtiri cura Jesú na tiropɯ wa'agɯ, acopɯ sijawã'cãcɯ niwĩ. Cã'rō narē yɯ'rɯacɯ nimiwĩ.

49 Tojo wa'ari cura cū acopɯ sijawã'cãticã ĩ'acãrã niwã. Cūrē ĩ'arã, masũ wērĩ'cɯ wãtĩ nisami nĩrã, caricũcãrã niwã.

50 Na nipe'tirã cūrē ĩ'arã, ɯcuape'tia wa'acãrã niwã. Tojo weegɯ Jesú maata narē a'tiro niqɯejocɯ niwĩ:

—Wãcūtutuaya. Yɯ'ɯ ni'i. Uiticã'ña, nicɯ niwĩ.

51 Be'ro na sãñapjɯpɯ mujãsjãcɯ niwĩ. Cū mujãsjãrĩ cura wĩ'rō di'tamarĩa wa'acaro niwǎ. Tere ĩ'arã, ɯpɯtɯ ɯcɯa, ĩ'amarĩacãrã niwã.

52 Pã me'rã cū weeĩ'o'quere na añurō waro tɯ'omasĩbutiaticãrã niwã yujɯpɯ. Tojo weerã ɯcuayɯ'rɯacãrã niwã.

Jesú Genesarepɯ dutitirãrē yɯ'rɯo'que ni'i
(Mt 14.34-36)

53 Na ti ditarapɯre pē'a, Genesare wãmetiropɯ ejacãrã niwã. Topɯ ejarã, na yawɯ yucɯsure dɯ'tepo'o, majãcãrã niwã.

54 Topu na majānu'cārī cura tocjārā maata Jesure ĩ'amasīcārā niwā.

55 Tojo weerā na nipe'tiropu omawā'cā, dutitirārē na cūñase me'rā Jesú no'o wa'aro miamujācārā niwā.

56 No'o cū wa'ari macāpu, sumutopu, cāpūpu, no'o bajuyoro cū yu'ruatjopu dutitirārē miaa, cūumujācārā niwā. Jesure a'tiro sērīcārā niwā:

—Mu'u quē'rā ūsārē cā'rō mu'u yaro su'tiروه ñe'eña'duticureya, nicārā niwā. Nipe'tirā ñe'eña'cārā duti yu'rūno'pe'tia wa'acārā niwā.

7

Masārē ña'arō wa'acā weese ni'i (Mt 15.1-20)

1 Ni'cā numu fariseo masā, tojo nicā ni'cārērā Moisé oja'quere bu'eri masā Jesú tiropu ejacārā niwā. Na Jerusalēpu ní'cārā wa'acārā niwā.

2 Jesú bu'erārē ni'cārērārē omocoetimirā ba'acā ĩ'acārā niwā. Ba'ase duporo na weewuaronojō weeticārā niwā. Tojo weerā ña'arā weronojō ĩ'ano'cārā niwā.

3 Fariseo masā, nipe'tirā judío masā na ñecūsumua weemujāti'quere a'tiro weesirutucārā niwā. Pejetiri omocoeca be'ropu dia'cū ba'acārā niwā.

4 Na ba'ase duurā eja'cārā quē'rā mejārōta weecārā niwā. Na ñecūsumua wee'caronojōta weesirutucārā niwā. Na sī'rīse pare, piosāase pare, cōme me'rā wee'queparure, na soo dujisere coemujācārā niwā. Na tojo weetirā, Ō'acū ĩ'orōpu ña'arā nibosa'a nīrā, tojo weecārā niwā.

⁵ Tojo weerã Jesú bu'erã omocoeticã ì'arã, Jesure sêrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã mu'u bu'erã marĩ ñecũsumua weemujãti'quere weesirutuweti? Na omo-coetimirã ba'arã, ña'arõ weerã weema, nicãrã niwã.

⁶ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Diacjũta musãrẽ Isaía daporocjũpu Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ a'tiro ni ojacu niwĩ:

“Ã'rã masã ɰsero me'rã dia'cũ yu'ure ẽjõpeoma. Na tu'oña'se waro pe'e no'opu nirõ nisa'a.

⁷ Tojo weerã na yu'ure ñubuepeose wapamarĩ'i. Na bu'ese yu'u dutise mejẽta ni'i.

Masã dutise ni'i”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojacu niwĩ.

⁸ Musã, masã na weemujãti'quere weesiruturãtirã, Õ'acũ dutise pe'ere du'ucũu'u, ni yu'ticu niwĩ.

⁹ A'tiro ninemocu niwĩ:

—Musã ñecũsumua weemujãti'quere weesiruturã, me'rĩse me'rã Õ'acũ dutise pe'ere weewe'e.

¹⁰ Moisé a'tiro nicu niwĩ: “Musã pacu, musã pacore ẽjõpeoya. Narẽ ña'arõ ucũgãnojõrẽ wẽjẽcõ'ato”, nicu niwĩ.

¹¹ Musã pe'e masãrẽ a'tiro weeduti'i. “Musã pacure o musã pacore na apeyenojõ sêricã, weetamusĩ'rĩtirã, 'Corbán ni'i', niña.” Tojo nĩrã, “Nipe'tise ɰsã cɰose musãrẽ weetamubo'quere Õ'acũrẽ o'o'quepu ni'i” nidutirã, tojo nisa'a.

¹² Musã tojo nĩrã, pacure, pacore “Ne weetamumasĩtisa'a”, nĩrã weesa'a.

¹³ A'tiro wãcũrã, Õ'acũ dutisere tojowaro ì'acõ'abutiãcã'a. Musã

ñecũsumua weemujãti'quere wéerã, tojota pẽ'rĩpejasirutu'u. Apeye peje na wee'quenojõrẽ weesirutubajaque'a'a, nicu niwĩ.

¹⁴ Narẽ tojo nĩca be'ro Jesú masãrẽ pijio, nicu niwĩ:

—Yé cjasere tu'omasĩrãti nĩrã, tu'orã a'tia.

¹⁵ Marĩ Ɂsero me'rã ba'ase mejẽta Õ'acũ ã'orõpu marĩrẽ ña'arõ wa'acã wee'e. Tojo weronojõ o'oro, marĩ ya Ɂsero wijatise pe'e ña'arõ wa'acã wee'e.

¹⁶ O'meperi Ɂorãnojo a'tere añurõ tu'oya, nicu niwĩ.

¹⁷ Be'ro Jesú pãjãrã tiropu ní'cu wa'acu niwĩ. Wa'a, wi'ipu sãjãacu niwĩ. Be'ro topu cũ queose were'quere cũ bu'erã sãrĩtiña'cãrã niwã.

¹⁸ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿Musã quẽ'rã a'tere tu'omasĩweti? Nipe'tise marĩ ba'asõrõsenojõ Õ'acũ ã'orõpu marĩrẽ ña'arõ wa'acã weewe'e.

¹⁹ Te marĩ ba'asõrõse ejeripõ'rãpu wa'atisa'a. Paagapu ba'asõrõno'o. Be'ro yu'rãwija wa'asa'a, nicu niwĩ.

Tojo nígu, nipe'tise ba'ase añuse ni'i nígu, tojo nicu niwĩ.

²⁰ Jesú apeye werenemocu niwĩ:

—Masũpure wijase pũrĩcã cũrẽ ña'arõ wa'acã wee'e.

²¹ A'tiro ni'i. Marĩ ña'arõ wãcũse po'peapu du'pocãtiwijatisa'a. Apĩ numorẽ a'metãrãsĩ'rĩse, numiarẽ ña'arõ weese, masãrẽ wẽjẽcõ'ase ña'ase ni'i.

²² Tojo nicã yajase, apeyenojõrẽ Ɂaripejase, ãpẽrãrẽ ña'arõ weese, ãpẽrãrẽ weesoose, marĩ ña'arõ weesere du'utise wãcũsepũta wijati'i.

Apeye tja, ɯose, āpērārē ña'arō ucūse, āpērā yu'ruro tu'oña'se, marī no'o ɯaro weema'ase, te quē'rā wācūsep̄ta wijati'i.

²³ A'te nipe'tise ña'ase po'peap̄ wijati'i. Te pūrīcā Ō'acū ī'orōp̄ masārē ña'arō wa'acā wee'e, ni werēcū niwī.

Judío masō nitigo ape di'tacjōp̄ Jesure ějōpeo'que ni'i

(Mt 15.21-28)

²⁴ Jesú Genesarep̄ ní'cū Tiro, Sidō wāmetise macārīp̄ wa'acū niwī. Top̄re āpērā masītīcā'to nígū, ni'cā wi'ip̄ sājāacū niwī. Tojo weemigū, masīcā'no'cū niwī.

²⁵ Maata wātī sājāno'co paco Jesú top̄ niap̄ nisere masīco niwō. Co a'ti, cū weeta-musere sērīgōtigo, Jesú tirop̄ cūrē ějōpeogo, ejaque'aco niwō.

²⁶ Co ape macācjō Sirofeniciacjō nico niwō. Be'ro Jesú tirop̄ eta, wātī co macōp̄re nigūrē cō'awīrōdutico niwō.

²⁷ Jesú core nicū niwī:

—Wī'marā pe'ere ecamū'tārōɯa'a. Marī na ba'amū'tātīmicā, ba'asere ē'ma, diayiare do-quecūcā ña'a ni'i, nicū niwī. A'tiro nígū, tojo nicū niwī. Judío masā pe'ere weeta-mumū'tārōɯa'a. Be'rop̄ta judío masā nitirārē weeta-murōɯa'a nígū, tojo nicū niwī.

²⁸ Co cūrē yu'tico niwō:

—Yu'ɯ wiogū, tojota ni'i, nírō. Diayiap̄ta mesa doca dujirā pō'rā ba'acā burūdijasere ba'asama, nico niwō. Judío masā nitirā quē'rā

cã'rõ mụ'ụ añurõ weesere ñe'emasĩma nígõ, tojo nico niwõ.

²⁹ Co tojo nicã, Jesú yu'ticu niwĩ:

—Mụ'ụ añurõ wãcũ'u. Wãtĩ mụ'ụ macõpũre ní'cũre cõ'awĩrõtoja'a. Wa'agosa'a, nicu niwĩ.

³⁰ Be'ro co wi'ipũ tojaa wa'aco niwõ. Topũ tojaatago, co macõrẽ co cũñarõpũ pesacã ã'aco niwõ. Wãtĩ copũre nimi'cũ wijaatojacũ niwĩ.

Jesú tũ'otigũre, ucũmasĩtigũre yu'rũo'que ni'i

³¹ Jesú Tiro wãmetiropũ ní'cũ wijawã'cãcũ niwĩ. Topũ wijawã'cãgũ, Sidõ wãmetiropũ, Decápoli nise macãrĩpũ yu'rũacu niwĩ. To yu'rũaa, Galilea cja ditarapũ ejacu niwĩ.

³² Topũ ní'cũ tũ'otigũre, añurõ ucũwĩrõmasĩtigũre Jesú tiro miacãrã niwã. Jesure “Cãrẽ ñapeo yu'rũoya”, nicãrã niwã.

³³ Tojo weegũ Jesú cãrẽ apero, masã ã'atiropũ miacũ niwĩ. Topũ cũ ye omopicarire tũ'otigũ ye o'meperipũ sĩosõrõcũ niwĩ. Be'ro ụ'seco e'opeo, cũ ya ñe'merõrẽ ñapeocũ niwĩ.

³⁴ Be'ro ụ'mũsepũ ã'amorõ ejerisãjã, arameo me'rã a'tiro nicũ niwĩ:

—Efata. “Pãrĩña” nígũ, tojo nicũ niwĩ.

³⁵ Cũ tojo nise me'rã cũ ye o'meperi pãrĩa wa'acaro niwũ. Cũ ya ñe'merõ ca'bia wa'a, añurõ ucũmasĩcũ niwĩ.

³⁶ Tu'ajanũ'cõ, Jesú narẽ “Ne ãpẽrãrẽ wereticã'ña”, nicũ nimiwĩ. Cũ narẽ “Ne cã'rõ weretibutiãcã'ña” nimicã, na nemorõ werepãacãrã niwã.

³⁷ Na ụpũtũ ã'amarĩa, a'tiro nicãrã niwã:

—Nipe'tisere añurõ weemi. Masã tu'otirãpũreta tu'ocã weesãjãmi. Ucũtirãpũreta ucũcã weesãjãmi, nicãrã niwã.

8

*Jesú ba'paritisetiri mil umuarẽ eca'que ni'i
(Mt 15.32-39)*

¹ Jesú masãrẽ yu'ruocaterore pãjãrã masã cũ tiropũ nerẽcãrã niwã. Be'ro na ba'ase toja wa'acãrã niwã. Tojo wa'acã ì'agũ, Jesú cũ bu'erãrẽ pijio, nicũ niwĩ:

² —Yu'u ã'rãrẽ pajaña'a wa'asa'a. Na marĩ me'rã nirõ i'tia numũ yu'ru'u. Tojo weerã na ba'ase toja wa'ama.

³ Na ye wi'seripũ yu'u tojaaduticã, ujaboarã ma'apũ tu'omasise pe'tique'a wa'abosama. ãpẽrã yoabutiaropũ a'ti'cãrã nima, nicũ niwĩ Jesú.

⁴ Be'ro cũ bu'erã Jesure yu'ticãrã niwã:

—Marĩ a'to masã marĩrõpũre ¿de'ro wee ã'rã pãjãrãrẽ ba'ase boca ecabosari? nicãrã niwã.

⁵ Jesú narẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Dicusepaga pã cõtiti?

Na yu'ticãrã niwã:

—Sietepaga cõtiti, ni yu'ticãrã niwã.

⁶ Tojo níca be'ro Jesú masãrẽ dujuduticũ niwĩ. Cũ tepagare mii, cũ pacũ Õ'acũrẽ e'catise o'ocũ niwĩ. Be'ro, pe'é, cũ bu'erãrẽ masãrẽ etidutigũ o'ocũ niwĩ. Na masãpũre etituriacãrã niwã.

⁷ Wa'i o'majãrãcãrẽ pejetirãcã cõtiti niwã. Jesú na quẽ'rãrẽ cũ pacũre e'catise o'otoja, mejãrõta tja etiduticũ niwĩ.

⁸ Nipe'tirã ba'a yapiyu'rũacãrã niwã. Be'ro si-ete pi'seri na ba'adu'a'quere seeneo, miisãacãrã niwã.

⁹⁻¹⁰ Topu ba'a'cãrã ba'paritisetiri mil wa'tero umua nicãrã niwã. Be'ro narẽ na ye wi'seripu tojaadutigu, Jesú cã bu'erã me'rã yucũsupu mujãsãjãa, Dalmanuta wãmetiropu wa'a wa'acũ niwĩ.

Jesure fariseo masã Õ'acũ tutuaro me'rã weeĩ'odutimi'que ni'i

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Jesú cã bu'erã me'rã Dalmanutapu etacu niwĩ. Topu fariseo masã Jesure tutuaro me'rã ucũcãrã niwã. ¿Diacjũta Õ'acũ macũ nimiticũ? nírã, cãrẽ Õ'acũ tutuaro me'rã weeĩ'oduticãrã niwã.

¹² Jesú na tojo nisere caributi, tu'satigu, narẽ nicu niwĩ:

—Aa. ¿De'ro weerã a'tocaterocjãrã weeĩ'odutisari? Diacjũta nigũti. Ne cã'rõ narẽ weeĩ'osome, nicu niwĩ.

¹³ Be'ro narẽ cõ'awã'cãgũ, yucũsupu apaturi mujãsãjãa, ape pã'rẽpu pẽ'a wa'acũ niwĩ.

Jesú queose o'o'que ni'i

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Ape pã'rẽpu pẽ'arã, Jesú bu'erã na ba'atjere miaticãrã niwã. Pã ni'cãgãta cõocãrã niwã.

¹⁵ Be'ro Jesú narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Fariseo masã, tojo nicã Herode na ye levadura pã bũcũacã weesere musã tu'omasĩña, nicu niwĩ.

¹⁶ Cũ bu'erã cã nisere tu'otirã, na basu nicãrã niwã:

—Marĩ pã moocã, tojo nisami, nicãrã niwã.

17 Jesú na tojo nisere masĩgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã musã “Ba'ase moo'o”, niti? ¿Musã tu'omasĩweti yujupu? Musã ejeripõ'rã butiyu'rua'a.

18 Musã ye caperi me'rã ĩ'a'a. Musã ye o'meperi me'rã tu'o'o. ¿Tojo weemirã, yu'u toduporopu wee'quere wãcũtibutiati?

19 Toduporopu ni'cãmocusetiri mil masãrẽ ni'cãmocusepaga pã me'rã ecawu. ¿Dicuse pi'seri na ba'adu'a'quere seeneorĩ? nicu niwĩ.

Cũ bu'erã cũrẽ yu'ticãrã niwã:

—Doce pi'seri seesãawũ, ni yu'ticãrã niwã.

20 Jesú narẽ ninemocu niwĩ:

—Apeye quẽ'rã sietepaga pã me'rã ba'paritisetiri mil masãrẽ ecawu. Tita quẽ'rãrẽ ¿dicuse pi'seri seeneono'rĩ? nicu niwĩ.

Na cũrẽ yu'ticãrã niwã:

—Siete pi'seri seeneono'wũ, nicãrã niwã.

21 Na tojo nica be'ro Jesú narẽ nicu niwĩ:

—To pũricã tere masĩmirã, ¿de'ro weerã tu'omasĩweti yujupu? nicu niwĩ.

Jesú Betsaidapu caperi ĩ'atigure yu'ruo'que ni'i

22 Jesú cũ bu'erã me'rã ditarare pẽ'a, ape pã'rẽ Betsaida wãmetiri macãpu pẽ'ajacãrã niwã. Topu na ejacã, Jesú tiro ni'cũ caperi ĩ'atigure miiejacãrã niwã. Na Jesure a'tiro sãrĩcãrã niwã:

—Ã'rĩrẽ ñapeo yu'ruoya, nicãrã niwã.

23 Tojo weegu Jesú caperi ĩ'atigu ya omocãpu ñe'e, macã sumutopu tũawã'cãcu niwĩ. Be'ro Jesú cũ ye u'seco me'rã caperipu tuuwa'recu niwĩ. Tojo weetojanu'cõ, Jesú omocãrĩ me'rã cũ

ye caperire ñapeocũ niwĩ. Be'ro cūrẽ sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Mũ'urẽ apeyenojõ bajumitito? nicũ niwĩ.

²⁴ Cũ, cũ ye caperire ĩ'apãa, a'tiro nicũ niwĩ:

—Masārẽ ĩ'a'a, ĩ'agũ. Yucũpagũ weronojõ bajurã sijacã ĩ'a'a, nicũ niwĩ.

²⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú cũ ye caperipũ apaturi ñapeonemocũ niwĩ. Topũta cũ añurõ waro ĩ'abutiacy niwĩ. Nipe'tisere queoro ĩ'acy niwĩ.

²⁶ Be'ro Jesú cūrẽ cũ ya wi'ipũ o'ótõrõgũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Macãpũ wa'aticã'ña. Ne ni'cũ tocjūrẽ yũ'u mũ'urẽ yũ'rũo'quere wereticã'ña, nicũ niwĩ.

*Pedro Jesure “Mũ'u Õ'acũ bese'cũta ni'i”
ní'que ni'i*

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã Cesarea Filipo wãmetiri macã pũ'to nise macãrĩpũ wa'acãrã niwã. Na to wa'aropũ cũ bu'erãrẽ sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿De'ro masã ucũti yũ'ure? nicũ niwĩ.

²⁸ Na cūrẽ yũ'ticãrã niwã:

—Ãpērã mũ'urẽ “Juã wãmeyerĩ masũ nimi”, nima. Ãpērã “Dũporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía nimi”, nima. Ãpērã “No'o nigũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ nigũ nisasami”, nima, nicãrã niwã.

²⁹ Be'ro Jesú narẽ sērĩtiña'nemocũ niwĩ tja:

—¿Mũsã waro, yũ'ure de'ro wãcũti? nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã, Pedro yũ'ticũ niwĩ:

—Mũ'u Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i, nicũ niwĩ.

30 Pedro tojo ní'quere Jesú ne ãpěrãrẽ weredu-titicu niwĩ.

Jesú cũ wěrĩatjere were'que ni'i
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Tu'ajanu'cõ, cũ bu'erãrẽ a'tiro ni bu'enu'cãcu niwĩ:

—Yu'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ uputigu pũrõ pi'etigusa'a. Tojo nicã judío masã bu'urã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã yu'ure uatirãsama. Yu'ure wějērãsama. Na tojo weemicã, i'tia nũmu be'ro masãgũsa'a, nicu niwĩ.

32 Narẽ tu'ota basioro wereme'rĩcã'cu niwĩ. Tere tu'ogu, Pedro aperopu Jesure pijiwã'cã, tu'ticu niwĩ.

33 Be'ro Jesú majãmiĩ'a, cũ bu'erãrẽ ĩ'a, Pedrore tu'ticu niwĩ:

—Wa'aya. Mu'u wãtĩ weronojõ ucũ'u. Mu'u Ô'acũ wãcũsere masĩwe'e. Masã na wãcũwãronojõ wãcũ'u, nicu niwĩ.

34 Be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ, tojo nicã masãrẽ pijio, werecu niwĩ:

—No'o yu'ure ějõpeosirutugunojõ cũ weesĩ'rĩrõnojõ weeticã'to. Yu'u uaro pe'e weeato. No'o yu'ure sirutusĩ'rĩgũ “Jesure ějõpeogu, wěrĩbosau” nitiguta sirutuato.

35 Yu'ure ějõpeose me'rã ña'arõ yu'rũsĩ'rĩtigu, yu'ure ějõpeodu'ugunojõ pecame'epu bajuriono'gũsami. Apĩ wějēsere uiti, yu'ure ějõpeonu'cũgũnojõ pe'e yu'u me'rã catinu'cũgũsami.

³⁶ Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'a, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogu, ¿ñe'enojõrẽ wapata'abosari?

³⁷ Pecame'epu wa'agu, cũ ya ejeripõ'rãrẽ de'ro wee wapayewĩrõmasĩtisami.

³⁸ A'ti turicjãrã masã ña'arõ weeri masã yu'ure ãjõpeotirã nima. Na wa'teropu yu'ure, tojo nicã yé quetire bopoyasãticãña. Mũsã bopoyasãcã, yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu a'tiro weegusa'a. A'ti turipure yu'u pacu asistese me'rã, cũrẽ wereco'terã me'rã apaturi a'tigu, yu'u quẽ'rã mũsãrẽ bopoyasãgũsa'a, nicu niwĩ.

9

¹ Jesú masãrẽ, tojo nicã cũ bu'erãrẽ bu'éca be'ro apeye ninemocu niwĩ narẽ:

—Diacjũ mũsãrẽ weregutĩ. Ni'cãrẽrã a'topu nirã yu'u tutuaro me'rã wioгу sãjãgũ a'ticã ã'atimirã, wẽrĩsome, nicu niwĩ.

Jesú cũ bajuse dũcayuy'que ni'i
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Ni'cã semana be'ro Jesú ãrũgũ u'mũacjupũ mũjãcu niwĩ. Tigupure wa'agu, Pedro, Santiago, Juã na se'sarore miacu niwĩ. Topu na ã'orõpu Jesú cũ bajusere dũcayucu niwĩ.

³ Cũ su'ti asistea wa'acaro niwũ. Pũrõ butise wa'acaro niwũ. Ne a'topure te butise weronojõ masã su'ti coetima.

⁴ Tojo wa'ari cura Elía, Moisé bajuanu'cã, Jesú me'rã ucũcã ã'acãrã niwã.

⁵⁻⁶ Tere ã'arã, cũ bu'erã ucuayurua wa'acãrã niwã. Tojo weegu Pedro de'ro nímasĩtigu, ucũquejocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Wiogu, marĩ a'topu nicã añuyu'rua'a. I'tia wi'iacã weerã. Ni'cã wi'i mu'u ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerã, nicu niwĩ Pedro.

⁷ Be'ro ni'cã curua o'mecurua dijati, narẽ tuubi'acã'caro niwẽ. Ti curuapu ni'cũ a'tiro ucũcã tu'ocãrã niwã:

—Ã'rĩ yu'u macũ uputu yu'u ma'igũ nimi. Cũ ucũsere tu'o ëjõpeoya, nicu niwĩ.

⁸ Be'ro i'aquejocãrã nimiwã. Ne ãpẽrã marĩcãrã niwã. Jesú ni'cũta nu'cũcu niwĩ.

⁹ Na ùrũgũpu ni'cãrã dijarã, na topu i'a'quere Jesú ne weredutiticu niwĩ.

—Be'ro yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu wẽrĩ masãca be'ropu wereya, nicu niwĩ.

¹⁰ Tojo weerã na se'saro tere tu'oña'cãrã niwã. Na basu a'merĩ sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro nisĩ'rĩrõ weesari cũ wẽrĩca be'ropu masãse? nicãrã niwã.

¹¹ Be'ro Jesure sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã Moisé oja'quere bu'eri masã “Masãrẽ yu'ruoacju a'tise duporo Elía a'timũ'tãgũsami”, ni bu'eti?

¹² Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã nĩrõnojõta Elía a'timũ'tãgũsami. Cũ nipe'tisere apomu'tãgũsami. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu ye cjasere a'tiro ni'i. “Cũ pi'etigusami. Ñano'tigusami”, ni'i.

¹³ Yu'u pe'e musãrẽ nigũti. Elía a'titojacu niwĩ. Cũrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu ní'caronojõta queoro wa'acaro niwẽ. Masã cũrẽ no'o weesĩ'rĩsere weecãrã niwã, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'magũrẽ wātĩ sājãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Na ũrũgũpũ ní'cārã ãpērã na me'rãcjārã nirõpũ dijatarã, pãjārã masã nicã ĩ'acārã niwã. ãpērã quẽ'rã Moisé oja'quere bu'eri masã Jesú bu'erã me'rã upũtũ ucũcārã niwã.

15 Be'ro Jesú cũ wãcũña marĩrõ a'ticã ĩ'arã, nipe'tirã ĩ'amarĩacārã niwã. Cũ tiropũ omawã'cã, añuduticārã niwã.

16 Jesú cũ bu'erãrẽ sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Ñe'enojõrẽ tocã'rõ ũrũsãrã weeti na me'rã? nicũ niwĩ.

17 Ni'cũ na pãjārã wa'teropũ nigũ yũ'tiquejocũ niwĩ:

—Ûsãrẽ bu'egu, yũ'ũ macũ wātĩ sājãno'cũre miitiapũ. Yũ'ũ macũrẽ ucũmasĩticã weemi.

18 Cũ no'o wa'aro wātĩ cũrẽ ñe'e paaquecũmũjãmi. Cũ tojo weecã, Ɂseropũ so'potu'u, cũ upicarire cũ'rĩdiomũjãmi. Tojo wa'agũ, bũ'amũjãmi. Yũ'ũ mũ'ũ bu'erãrẽ “Wãtĩrẽ cõ'awĩrõña”, nitojamiapũ. Na põtẽotiama, nicũ niwĩ.

19 Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Mũsã ne ějõpeose moobutia'a. Yũ'ũ mũsãrẽ yoacã bu'emicã, ne tũ'omasĩwe'e yu-jupũ. ¿No'ocã'rõ yoacã mũsã yũ'ure ějõpeoticã wãcũtutuagũsari? Cũ wĩ'magũrẽ yũ'ũ tiro mi-ĩtia, nicũ niwĩ.

20 Cũ tiropũ miiejacã, wātĩ Jesure ĩ'agũ, wãcũña marĩrõ wĩ'magũrẽ wẽrĩacã weecũ niwĩ. Cũ doqueque'a, tũrũmaacusia, Ɂseropũ so'potu'uacũ niwĩ.

21 Tojo wa'acã ï'agũ, Jesú wĩ'magũ pacure sërĩtiña'cũ niwĩ:

—¿No'ocátero yoati a'te cūrē tojo wa'aro? nicũ niwĩ.

Cũ pacũ yũ'ticũ niwĩ:

—Wĩ'magũpũ tojo du'pocãtiwĩ.

22 Pejetiri wãtĩ cūrē wējēsĩ'rĩgũ, pecame'epũ doqueque'a, diapũ doqueñojãcã weemujãmi. Mũ'urē basiocã, ũsãrē pajaña'gũ weetamuña, nicũ niwĩ.

23 Jesú cūrē nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ ējõpeocãma, basiocã'a. No'o ējõpeorãma nĩpe'tise weeta basio'o, ni yũ'ticũ niwĩ.

24 Tojo nicã tũ'ogũ, wĩ'magũ pacũ caricũquejocũ niwĩ:

—Ējõpeo'o. Nemorõ ējõpeonemocã weeya, nicũ niwĩ.

25 Jesú masã pãjãrã na tiropũ omawã'cãticã ï'agũ, wãtĩrē cõ'awĩrõgũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Wãtĩ ucũticã, tũ'oticã weegũ, mũ'urē wi-jaaduti'i. Ā'rĩ wĩ'magũpure nigũ, wa'aya. Ne apaturi sãjãanemoticã'ña, nicũ niwĩ.

26 Cũ tojo nicã, wãtĩ caricũwijaagũ, wĩ'magũrē apaturi wẽriacã weecũ niwĩ. Cũ wijaagũ, cūrē wẽrĩ'cũ weronõjõ tojacã weecũ niwĩ. Tojo weerã cūrē ãpẽrã “Wẽriã wa'ami”, nicãrã nimiwã.

27 Jesú pe'e cūrē omocãpũ ñe'e wejewã'cõcũ niwĩ. Tojo weecã, cũ wã'cãũ'cãcũ niwĩ.

28 Be'ro Jesú wi'ipũ sãjãcã, cũ bu'erã ãpẽrã tũ'otiropũ cūrē sërĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã ũsã wãtĩrē cõ'awĩrõmasĩtiapari? nicãrã niwã.

29 Cũ narẽ nicu niwĩ:

—Cũ wātĩ tojo sājāgũnojõrẽ Õ'acũrẽ sērĩ, be'tise me'rã dia'cũ cõ'awĩrõta basio'o, nicu niwĩ.

Jesú cũ wẽrĩatjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30 Na Cesarea Filipopu ní'cãrã Galilea di'tapu yu'rũacãrã niwã tja. Na wa'asere Jesú ne ãpẽrãrẽ masĩcã uaticu niwĩ.

31 Cũ wẽrĩatjere, ãpẽrã cũrẽ wiorãpure o'ootjere cũ bu'erãrẽ bu'égu, tojo weecu niwĩ. A'tiro bu'ecu niwĩ:

—Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronõjõ upũtigure wiorãpure o'orãsama. Be'ro yu'ure wẽjẽrãsama. Na tojo weemicã, i'tia numu be'ro masãgũsa'a tja, nicu niwĩ.

32 Na cũ tojo nisere tu'omasĩticãrã niwã. Tu'omasĩtimirã, uirã, sẽrĩtiña'masĩticãrã niwã.

Añurõ weeyu'rũnu'cãgũ yere oja'que ni'i
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Be'ro Capernau wãmetiri macãpu etacãrã niwã. Topure na wi'ipu sãjãejãca be'ro Jesú cũ bu'erãrẽ sẽrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Mũsã ma'a a'tirã, ñe'enojõ ucũ a'metu'tiwã'cãtirã weeati?

34 Na pe'e ma'apure a'tiro ucũwã'cãticãrã niwã. ¿Noa marĩ wa'teropure ãpẽrã yu'rũoro niyu'rũnu'cãgũsari? nisere ucũcãrã niwã. Tojo ucũ'cãrã nitjãrã, ne yu'titiyu'rũocã'cãrã niwã.

35 Jesú ejanujã, cũ bu'erã docere pijio, nicu niwĩ:

—Musã âpērã yu'ruoro ni'i nisĩ'rĩrã, a'tiro nirõua'a: "Nipe'tirã be'rocjũpũ nisa'a", nirõua'a. Apeye, nipe'tirãrẽ weetamurõua'a, nicũ niwĩ.

³⁶ Be'ro ni'cũ wĩ'magũrẽ pijio, na wa'teropũ nu'cõcũ niwĩ. Cũrẽ wũamorõ, nicũ niwĩ:

³⁷ —Yu'ure maigũnojõ ni'cũ ã'rĩ wĩ'magũrẽ ñe'egũ weronõjõ weemi. Cũrẽ ñe'egũ, yu'ureta ñe'egũ weemi. Yu'ure ñe'egũ quẽ'rã yu'u dia'cũrẽ ñe'egũ weetimi. Yu'ure o'ócũ Õ'acũ quẽ'rãrẽ mejãrõta ñe'egũ weemi, nicũ niwĩ.

*Marĩrẽ ĩ'atu'titigũ marĩ me'rãcjũ nimi nise ni'i
(Mt 10.42; Lc 9.49-50)*

³⁸ Be'ro Juã Jesure a'tiro nicũ niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egũ, ni'cũ mu'ũ wãmerẽ pisutjĩagũ wãtĩarẽ cõ'awĩrõcã ĩ'apũ. Cũ marĩ me'rãcjũ nitiami. Tojo weerã cũrẽ cã'mota'apũ.

³⁹ Cũ tojo nicã tu'ogũ, Jesú a'tiro nicũ niwĩ:

—Tojo weegure cã'mota'aticã'rõua'a. Ne ni'cũ yu'ũ wãmerẽ pisutjĩagũ añurõ weel'ocũ, be'ro yu'ure ña'arõ ucũmasĩtisami.

⁴⁰ A'tiro ni'i. Marĩrẽ ĩ'atu'titigũ marĩ me'rãcjũ nimi.

⁴¹ Musãrẽ yu'ũ bu'erã niyucã, âpērã weeta-murãsama. Tojo weegũ diacjũ musãrẽ weregutĩ. No'o musãrẽ ni'cũ cã'rõacã aco tĩagũnojõrẽ diacjũta Õ'acũ añuse o'ogũsami.

*Ãpẽrãrẽ ña'arõ weecã weeticã'ña nise ni'i
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

⁴² »No'o yu'ure eĩjõpeogũ wĩ'magũrẽ ña'arõ weecã weegũ upũtu bu'iri da'reno'gũsami. Cũrẽ ãtãgã pajicja wãmũtapũ da'teyoo,

dia pajiri maapu doqueñocã, nemorõ añubosa'a. Tojo weecã, cã maata wẽria wa'a, dojorënemotibosami. Cã dojorëbo'que pe'tia wa'abosa'a.

⁴³ Musã ya omocã me'rã ña'arõ weesĩ'rĩrã, dutecõ'abo'caro weronojõ ña'asere weedu'ucã'ña. Musã ni'cã omocã me'rã Õ'acũ tiropu ejacã, nemorõ añu'u. Pecame'epu pua omocã me'rã wa'acã pe'ema, ña'ayu'rua'a. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere weeticã, nemorõ añubosa'a. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere wéerã pecame'epu wa'acã, ña'a ni'i. Topure pecame'e ne yatitisa'a.

⁴⁴ Becoa ne boatisama. Pecame'e quẽrã ñjũnu'cũcã'sa'a.

⁴⁵⁻⁴⁸ Tojo nicã musã ya du'pocã me'rã ña'arõ wéerã, dutecõ'abo'caro weronojõ mejãrõta weeya tja. Musã pecame'epu pua du'pocã me'rã wa'acã, ña'ayu'rua'a. Opa cõ'ñerõ u'musepu sãjãcã pe'ema, nemorõ añu'u. Capea me'rã quẽrã ña'arõ weesĩ'rĩrã, mejãrõta weeya. Musã capea orewee cõ'abo'caro weronojõ ña'asere ñ'adu'ucã'ña. Musã pecame'epu pua capea me'rã wa'acã, ña'a ni'i. Tojo nicã u'musepu ni'cã capea me'rã wa'acã, nemorõ añu'u. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere weeticã, nemorõ añu ni'i. Musã ña'arõ weesĩ'rĩsere wéerã pecame'epu wa'acã, ña'a ni'i. Topure becoa ne boatisama. Pecame'e quẽrã ne yatitisa'a.

⁴⁹ »Nipe'tise ba'asere pecame'e me'rã do'ano'o. A'te weronojõ a'ti di'tapure nipe'tirã yu'ure ëjõpeorã pi'etise me'rã nemorõ wãcũtutuanemorãsama.

⁵⁰ Moa ocaro ba'acã, añu ni'i. Ocase pe'tica

be'ro apaturi ocacã weeta basiowe'e. Musã pũrĩcã moa ocaro weronojõ niña. A'mequẽse marĩrõ añurõ nisetiburoya, nicu niwĩ.

10

Nũmotirã, marãputirã a'merĩ cõ'aticã'ña nise ni'i

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesú Capernaupu ní'cu Judea di'tapu wa'a wa'acu niwĩ. Topu ní'cu Jordã wãmetiri maarẽ, mujĩpũ mujãtiro ape pã'rẽpu pẽ'acu niwĩ. Topure apaturi masã nerẽcãrã niwã. Cũ weewũaronojõta narẽ bu'ecu niwĩ.

² Fariseo masã cũ mejẽcã yu'ticã uarã, bu'iri bocasĩ'rĩrã sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Ni'cũ cũ nũmorẽ cõ'ata basiosari? ¿Marĩrẽ dutise tojo niti?

³ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿Moisé de'ro dutipari?

⁴ Na yu'ticãrã niwã:

—Moisé ni'cũ nũmorẽ “A'te ye bu'iri mu'urẽ cõ'a'a” nirĩ pũrĩrẽ core ojao'oduticu niwĩ. “Tojo apóca be'ro cõ'ata basio'o”, nicu niwĩ Moisé, nicãrã niwã.

⁵ Na tojo níca be'ro Jesú nicu niwĩ:

—Musã ñecũsumua ejeripõ'rã butise ye bu'iri Moisé musã nũmosãnumiarẽ cõ'acã cã'mota'aticu niwĩ.

⁶ Õ'acũ nipe'tise cũ ne waro weenu'cãcateropure umu, numio weecu niwĩ.

⁷ “Tojo weegu umu cũ pacu, cũ pacore cõ'awija, cũ nũmo me'rã nigũsami.

8 Na p̄arã ni'cã up̄ weronojõ nirãsama", nicu niwĩ Õ'acũ. Tojo weerã p̄arã nitima. Ni'cã up̄ta nima.

9 A'te ye bu'iri Õ'acũ a'mesũ'o'cãrãrẽ masã ne ducawaaticã'rõũa'a, nicu niwĩ Jesú.

10 Be'ro wi'ip̄ dajarã, Jesú bu'erã cãrẽ apaturi sãritiña'nemocãrã niwã te cjasereta tja.

11 Narẽ a'tiro yu'ticu niwĩ:

—Cũ nũmorẽ cõ'a, apegore nũmotigũnojõ cũ nũmotimũ'tã'core ña'arõ weegu weesami.

12 Mejãrõta numio co marãp̄ure cõ'a, apĩ me'rã marãp̄utigo quẽ'rã co marãp̄utimũ'tã'cure ña'arõ weego weesamo. Te Õ'acũrẽ yu'rũnũ'cãseta ni'i, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'marãrẽ ñapeo sãrĩbosa'que ni'i
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Be'ro narẽ ñapeodutirã wĩ'marãrẽ Jesú tiro miacãrã niwã. Na tojo weecã ï'arã, narẽ miarãrẽ cũ bu'erã tu'ticãrã niwã.

14 Na tojo weecã ï'agũ, Jesú ua wa'acu niwĩ. Narẽ nicu niwĩ:

—Wĩ'marãrẽ yu'ũ tiro a'ticã du'uo'o'ya. Narẽ cã'mota'aticã'ña. Wĩ'marã marĩnojõrẽ añurõ ãjõpeoma. Æpẽrã quẽ'rã wĩ'marã weronojõ yu'ũre ãjõpeorã yu'ũ pacu wiogu nirõp̄ũ wa'arãsama.

15 Diacjũ musãrẽ wereguti. Æ'rã weronojõ yu'ũre ãjõpeotigũnojõ ne cã'rõ yu'ũ pacu nirõp̄ũ wa'asome, nicu niwĩ.

16 Be'ro wĩ'marãrẽ wũamorõmãjã, narẽ ñapeo, cũ pacure "Æ'rãrẽ añurõ weeya", ni sãrĩbosacu niwĩ.

*Ma'mu peje cuogu Jesú me'rã ucü'que ni'i
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)*

17 Jesú aperopu wa'ari cura ni'cã cürẽ omasirutuwã'cãcu niwĩ. Omasirutuwã'cã, ëjõpeogu cã duporo ejaque'a, sërĩtiña'cu niwĩ:

—Mu'u masãrẽ bu'egu añugũ ni'i. ¿Yu'u ñe'enojõ weegusari catise pe'titisere bocasĩ'rĩgũ? nicu niwĩ.

18 Jesú cürẽ nicu niwĩ:

—¿Yu'ure añugũ ni'i nígũ, diacjũta nigũ weeti? Ni'cũta Õ'acũ añugũ nimi.

19 Mu'u Õ'acũ dutise cūu'quere masĩsa'a. “Masãrẽ wějẽcõ'aticã'ña. Apĩ numorẽ a'metãrãticã'ña. Yajaticã'ña. ãpẽrã ye cjasere nisooticã'ña. ãpẽrã yere uarã, weeta'saticã'ña. Mu'u pacu, mu'u pacore ëjõpeoya”, ni'i, nicu niwĩ.

20 Cũ tojo nicã tu'ogu, yu'ticu niwĩ:

—Bu'egu, yu'u wĩ'magũputa a'tere queoro weemuãjãtiwu, nicu niwĩ.

21 Jesú cürẽ pajaña'se me'rã ã'a, nicu niwĩ:

—Mu'urẽ apeyenojõacã du'sa'a. Mu'u cuosere duape'ocjũ wa'aya. Te dua'que wapare pajasecuorãrẽ ducawaaya. Tojo weegu u'musepu peje añuse cuogusa'a. Tu'ajanu'cõ, yu'ure sirutuya, nicu niwĩ.

22 Cũ tojo nicã tu'ogu, tu'saticu niwĩ. Cũ peje waro cuoyu'ruatjãgũ, cã cuosere ma'iyu'rugũ bujaweti, tojaa wa'acu niwĩ.

23 Be'ro Jesú cã sumuto ã'aste, cã bu'erãrẽ nicu niwĩ:

—Peje cuorãrẽ Õ'acũ tiropu wa'acã diasabutia'a, nicu niwĩ.

24 Tojo nicã tu'orã, cũ bu'erã tu'omarĩacãrã niwã. Jesú narẽ ninemocu niwĩ tja:

—Yu'u põ'rã weronojõ nirã, a'tiro ni'i. No'o na cuosere ëjõpeoyu'rũnu'cãcã, yu'u pacu nirõ u'musepu wa'ase diasabutia'a.

25 Wa'icu cameyo wãmetigũjo awiga yuta da pĩ'osõrõrĩ pepu sãjãa yu'rutẽricã, diasayu'rũmajã wa'asa'a. U'musepu yu'u pacu nirõpu peje cuogu wa'acã pe'ema, totã nemorõ diasaa, nicu niwĩ.

26 A'tere tu'orã, uputu ã'amarã, a'merĩ sãritiã'cãrã niwã:

—To pũricãrẽ çnoanojõ pe'e Õ'acũ tiropu wa'amasĩrãsari? nicãrã niwã.

27 Jesú narẽ ã'agũta ã'a, nicu niwĩ:

—Masã na basu weetutuase me'rã yu'rũmasĩtisama. Õ'acũ pũricãrẽ basio'o. Cũma ne apeyenojõ weeta basiotise mar'i, nicu niwĩ.

28 Cũ tojo nicã tu'ogu, Pedro nicu niwĩ:

—Wiogu, nipe'tise ãsã cuosere du'ucũu, mu'urẽ sirutuwu.

29 Jesú yu'ticu niwĩ:

—Diacjũta nigũti. No'o nigũnojo, yé bu'iri, tojo nicã masãrẽ yu'rũose quetire werese bu'iri cũ ya wi'i, cũ acawererã, cũ pacusũmua, cũ põ'rã, cũ ye weseri du'ucũuwã'cã'cãrãnojo'rẽ a'tiro wa'arosa'a.

30 Na cõ'awã'cã'que nemorõ peje waro bocarãsama. A'ti umucopure nemorõ wi'seri, acawererã, pacosãnumia, põ'rã, weseri bocarãsama. Apẽrã narẽ ãa'arõ weemicã, tere bocarãsama. Be'ropu quẽ'rãrẽ Õ'acũ me'rã ninu'cũcã'rãsama.

³¹ Tojo nimicã, ni'cãrõacãrẽ wiorã weronojõ nirã be'ropure mejõ nirã nirãsama. Pãjãrã mejõ nirã quẽ'rã be'ropure wiorã weronojõ nirãsama, nicu niwĩ Jesú.

Jesú cã wẽrãtjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Be'ro Jesú Jerusalẽ wa'ari ma'apu cã bu'erã duporo u'mutãwã'cãcu niwĩ. Na Jerusalẽpu Jesure wẽjẽsĩ'rĩrãsama nĩrã, cã uiticã ã'arã, cã bu'erã ã'amarĩacãrã niwã. Masã na be'ro siruturã quẽ'rã uicãrã niwã. Be'ro Jesú cã bu'erã docere pijiocu niwĩ. Pijio, cãrẽ wa'atjere werecu niwĩ.

³³ —Musã mas'i. Marĩ Jerusalẽpu wa'arã wee'e. Topu yu'u Ô'acũ macũ masũ weronojõ uputigure a'tiro weerãsama. Pa'ia wiorã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãpũre o'orãsama. Na yu'ũre wẽjẽdutarãsama. Náta tja ape di'tacjãrã judío masã nitirã wiorãrẽ wiaturiarãsama.

³⁴ Yu'ũre bujicã'a, tãrãrãsama. U'seco e'opeo, yu'ũre wẽjẽrãsama. Na tojo weemicã, i'tia numu be'ro masãgũsa'a, nicu niwĩ.

Santiago, Juã Jesure na sãrĩmi'que ni'i
(Mt 20.20-28)

³⁵ Be'ro Santiago, Juã Zebedeo põ'rã Jesú tiro wa'a, cãrẽ nicãrã niwã:

—Ûsãrẽ bu'egu, ãsã sãrĩsere mu'u o'ocã uasa'a.

³⁶ Na tojo nicã, sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿Ñe'enojõ yu'u weecã uasari?

³⁷ Na yu'ticãrã niwã:

—Mu'u wiogu sājāgũ, ūsārē mu'urē dutita-muajā sōrōapa. Ni'cũ mu'u diacjũ pe'e, apĩ cũpe pe'e dupoapa, nicārā niwā.

³⁸ Na tojo nicā tu'ogu, Jesú nicu niwĩ:

—Musā yu'ure sērīsere tu'omasīwe'e. Yu'u uputu pi'eti, wērīgũsa'a. ¿Yu'u pi'eti wērĩatjere weronojō musā quē'rā weemasīti?

³⁹ Na yu'ticārā niwā:

—Ūu. Pi'eti, wērĩmasī'i, nicārā niwā.

Jesú narē nicu niwĩ:

—Diacjũta ni'i. Musā quē'rā yu'u weronojō pi'eti, wērĩrāsa'a.

⁴⁰ Tojo weemicā, diacjũ pe'e, cũpe pe'e musārē dupomasītisa'a. A'te yu'u weese niwe'e. Yu'u pacu cũ beseyu'cārā pe'e topu dujirāsama, nicu niwĩ.

⁴¹ Be'ro diez āpērā Jesú bu'erā na tojo sērīcā tu'orā, Santiago, Juā me'rā ua wa'acārā niwā.

⁴² Tojo weecā ĩ'agũ, Jesú pijio, narē nicu niwĩ:

—Musā masīsa'a. A'ti nucũcārē dutirā ti di'tare miwapa wa'asama. Na docacjārā quē'rā mejārōta dutipesama.

⁴³ Musā pūrīcā na weronojō weesome. Tojo weronojō o'orā, musā wa'teropu wiorā nisī'rīrā, āpērārē da'raco'terā weronojō niña.

⁴⁴ No'o āpērā nemorō nisī'rīgũnojo nipe'tirārē da'raco'tegu weronojō tu'oña'ña.

⁴⁵ Yu'u weronojō weeya. Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu nimigũ, āpērā yu'ure weeta-muato nígũ mejēta a'tiwu. Yu'u pe'e narē weeta-mugũ a'tiwu. Tojo nicā pājārā na ña'arō wee'que wapare wērībosa wapayewīrōgũ a'tiwu, nicu niwĩ.

*Jesú Bartimeo wāmetigu caperi bajuno'tigure
yũ'rũo'que ni'i*

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Na Jerusalēpũ majārā, Jericópũ etacārā niwā. Be'ro ti macāpũ Jesú cũ bu'erā me'rā yũ'rũacu niwĩ. Pājārā masā cūrē sirutucārā niwā. Topũ Bartimeo wāmetigu Timeo macũ caperi bajuno'tigu ma'a sumutopũ niyeru sērĩdujicũ niwĩ.

⁴⁷ “Jesú Nazarecjũ a'timi” nicā tũ'ogu, Bartimeo caricũnũ'cācũ niwĩ:

—Jesú, Davi pārāmi nituriagu, yũ'ure pajaña'ña, nicũ niwĩ.

⁴⁸ Pājārā cūrē “Caricũticā'ña”, ni tu'ticārā nimiwā. Cũ pe'e tojo nimicā, nemopecā'cũ niwĩ.

—Davi pārāmi nituriagu, yũ'ure pajaña'ña, nicũ niwĩ.

⁴⁹ Tojo nicā tũ'ogu, Jesú tojanũ'cā, a'tiro nicũ niwĩ:

—Pijioya.

Na cūrē pijio, nicārā niwā:

—Quero wā'cānũ'cābaque'oya. Mũ'urē pijimi, nicārā niwā.

⁵⁰ Tojo weegu cũ bu'icjārōrē to tuweecũu bu'pumajā, Jesú tiro wa'acu niwĩ.

⁵¹ Topũ ejacā, Jesú cūrē sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿De'ro yũ'u weecā ũasari?

—Masārē bu'egu, yũ'ure caperi bajucā ũasa'a, nicũ niwĩ.

⁵² Jesú cūrē yũ'ticũ niwĩ:

—Mũ'u yũ'ure ějōpeoapu. Tojo weegu mũ'u yũ'rũono'toja'a. Wa'agusa'a, nicũ niwĩ.

Tojo nirĩ curata cũ caperi ì'acu niwĩ. Be'ro Jesure ma'apũ sirutuwã'cãcũ niwĩ.

11

*Jesú Jerusalẽ wãmetiri macãpũ sãjãa'que ni'i
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)*

¹ Jesú cũ bu'erã me'rã Jerusalẽpũ ejatjo cã'rõ du'sacaro niwũ. Betfagé, Betania wãmetise macãrĩ ùrũgũ Olivo wãmeticjũ põtëorõpũ ejacãrã niwã. Topũ cũ bu'erã pũarãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

² —Si macã marĩ põtëorõ nirĩ macãpũ wa'aya. Topũ ejarã, ni'cũ burro wĩ'magũ du'tenũ'cõ'cũre bocaejarãsa'a. Cũ ne pesano'ña marĩgũ nigũsami. Cũrẽ pãa miitia.

³ No'o musãrẽ ãpẽrã “¿De'ro weerã tojo weeti?” nicã, “Ësã wiogu ùami. Maata wiano'rõsa'a tja”, niña, nicũ niwĩ.

⁴ Be'ro na wa'a, sope pũ'to ma'a sumuto du'tenũ'cõ'cũre bocaejacãrã niwã. Bocaaja, cũrẽ pãacãrã niwã.

⁵ Na tojo weeri cura topũ nu'cũrã narẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weerãtirã cũrẽ pãati? nicãrã niwã.

⁶ Na tojo nicã tũ'orã, Jesú duti'caronojõta narẽ yũ'ticãrã niwã. Tojo weerã narẽ “Miaña”, nicãrã niwã.

⁷ Be'ro Jesú tiro miaa, cũ burro bu'ipũ na ye su'ti bu'icjasere tuweepecãrã niwã. Tojo wéeca be'ro Jesú cũ bu'ipũ mujãpejacũ niwĩ.

8 Cūrē ějōpeorā, pājārā cū yu'ruaro ma'apu na ye su'ti bu'icjasere sēeocūcārā niwā. Āpērā pūrī nise querire dūtecūcārā niwā.

9 Cū dūporo wa'arā, cū be'rocjārā quē'rā a'tiro caricūcārā niwā:

—Marī wioḡure e'catise o'orā. Ā'rī Ō'acū o'ó'cu añubutiami.

10 Cū wioḡu sājātje añurō wa'ato. Marī ñecū Davi wioḡu ní'caro weronojō añurō wa'ato. Nipe'tirā ɱ'mūsecjārā cūrē “Añubutiami” ni e'catise o'oato, nicārā niwā.

11 Be'ro Jesú Jerusalēpu sājāejagu, Ō'acū wi'ipu wa'acu niwī. Topu nipe'tise ti wi'i cjasere ĩ'ape'o, Betaniapu cū bu'erā me'rā wa'a wa'acu niwī. Ñamica'apu niyucā, tojo weecu niwī.

Jesú higuera wāmeticju dūca marīcjure ñaidijaduti'que ni'i
(Mt 21.18-19)

12 Ape nūmu bo'reacā Betaniapu ní'cārā Jerusalēpu wa'acā, Jesú ɱjaboayu'ruacu niwī.

13 Yoaropu ma'a sumuto higuera wāmeticju ni'cāḡū añurō pūrīticjure ĩ'acu niwī. Be'ro tigu tiro dūcatisa'aba níḡū, ĩ'agū wa'acu niwī. Pūrī peje dia'cū nicaro niwū. Dūcatiritero niticarō niwū.

14 Dūca marīcā ĩ'agū, Jesú tigure nicu niwī:

—Ne āpērā a'tigu dūcare ba'anemosome majā, nicu niwī.

Cū tojo nicā, cū bu'erā tu'ocārā niwā.

Jesú Ō'acū wi'ipu duarārē cō'awīrō'que ni'i
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Be'ro Jerusalēpu ejacārã niwã. Jesú Õ'acũ wi'ipũ sãjãejagũ, Õ'acũrẽ ùjũamorõpeoatjere duarârẽ, tere duurârẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ. Na niyeru ðucayuri mesare, na bujare duadujisere cõ'agũ, tuuquecũupe'ocã'cũ niwĩ.

16 Ne apeyenojõ duasenojõrẽ ti wi'ipũ mii, yu'rutẽrĩwíjadutiticũ niwĩ.

17 Narẽ bu'égũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ: “Ya wi'i 'Nipe'tirocjãrã ñubueri wi'i ni'i', nino'ca wi'i ni'i.” Musã pe'e queoro weewe'e. Yajarã ya wi'ire weronojõ tojacã weepũ musã, nicũ niwĩ.

18 Pa'ia wiorã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã cũ tojo nisere tu'ocãrã niwã. Be'ro na tu'o, “¿De'ro wee marĩ ã'rĩrẽ wẽjẽrãsarĩ?” ni, bu'iri a'manũcãcãrã niwã. Cũ bu'esere nipe'tirá tu'omarĩamujãcã ĩ'arã, cũrẽ uicãrã niwã.

19 Be'ro na'ique'ari cura Jesú ti macãrẽ ní'cũ wijawã'cã, wa'a wa'acũ niwĩ tja.

Higuera wãmeticju ñaidija'que ni'i
(Mt 21.20-22)

20 Ape numũ bo'reacã tja Jerusalēpu wa'arã, higuerağure nu'cõrĩputa ñai'cure ĩ'acãrã niwã.

21 Tojo weegũ Pedro Jesú “A'tigu ðucare ba'anemosome majã” ní'quere wãcũgũ, Jesure nicũ niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egũ, ĩ'aña. Sicũ mu'ũ ñaiduti'cũ ñaia wa'apã, nicũ niwĩ.

22 Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Õ'acũrẽ ëjõpeoya.

23 Diacjũ musãrẽ wereguti. No'o a'tigu ùrũgũrẽ “Dia pajiri maapũ doqueñorãti” nicã, queoro

wa'arosa'a. Musã diacjũta ãjõpeocã, “Ësã nise diacjũta wa'arosa'a” nicã, tojo wa'arosa'a.

²⁴ Tojo weegu musãrẽ nigũti. Nipe'tise musã Õ'acũrẽ sãrĩcã, “Ësãrẽ diacjũta o'ogusami” ni ãjõpeocã, tojo wa'arosa'a.

²⁵ Musã Õ'acũrẽ sãrĩrãtirã, ãpãrã me'rã apeyenojõ a'metu'tique cãorã, narẽ acobojomũ'tãña yujupũ. Tojo weecã, marĩ pacũ u'musepu nigũ quẽ'rã musã ña'arõ wee'quere acobojogusami.

²⁶ ãpãrãrẽ acobojoticãma, marĩ pacũ u'musepu nigũ quẽ'rã musã ña'arõ wee'quere acobojosome, nicũ niwĩ.

Jesure “¿Noa dutiro me'rã tojo weeti?” ní'que ni'i

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Be'ro apaturi Jerusalẽpu ejacãrã niwã. Jesú Õ'acũ wi'ipũ nirĩ cura a'tiro wa'acaro niwũ. Pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã, ãpãrã judío masã bũcũrã Jesú tiropũ wa'acãrã niwã.

²⁸ Jesure sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ronojõ dutise me'rã mũ'u weesere tojo weeti? ¿Noa mũ'urẽ tojo weedutigũ dutise o'ori? nicãrã niwã.

²⁹ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Yũ'u quẽ'rã musãrẽ sãrĩtiña'megũti. Musã yũ'ure yũ'ticã, musãrẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, nigũti.

³⁰ ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Õ'acũ o masã o'ópari cãrẽ? Yũ'tiya, nicũ niwĩ.

³¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Marĩ “Õ'acũ o'ócũ niwĩ” nicã, cũ marĩrẽ “To pũricãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ëjõpeotiri?” nigũsami.

³² Marĩ “Õ'acũ o'óticũ niwĩ; masã cũrẽ o'ócãrã niwã” nicã, masã marĩrẽ tu'tirãsama, nicãrã niwã.

Masã Juãrẽ “Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ niwĩ”, ni ëjõpeocãrã niwã. Tojo weerã wiorã masãrẽ uinicãrã niwã.

³³ Tojo weerã na yu'ticãrã niwã:

—Masĩtisa'a, niyu'rucã'cãrã niwã. Tere tu'ogu, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Yũ'ũ quẽ'rã musãrẽ “A'te dutiro me'rã wee'e”, ni werewe'e, nicũ niwĩ.

12

Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Be'ro Jesú pa'ia wiorãrẽ, Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, judío masã wiorãrẽ queose me'rã werecu niwĩ:

—Ni'cũ cũ ya di'tapu u'se ote, sã'rĩsãnu'cõsami. Topu na u'se bipesãati pere ùtãgãpu se'esãjãsami. Tojo nicã u'muarĩ wi'i na co'tedujati wi'ire weesami.

»Be'ro aperopu sijagu wa'agu, ãpẽrãrẽ ti wesere co'tedutigũ cũusami. Narẽ cũ ya di'tare da'rase wapa “Tocã'rõ yu'ure u'se wiapa”, niwã'cãsami.

² Be'ro u'se ducaturiterore ti wese wiogu aperopu nisami. Topu nígũ, ni'cũ cũrẽ

da'raco'tegure o'ósami. Cûrẽ o'ógu, “Ya di'ta da'rarãrẽ yé u'sere sêrĩgũ wa'aya”, nisami.

³ Cũ topu ejacã, ti wese da'rarã cûrẽ ñe'e, paa, ne cã'rõ o'otimirã, o'ótõrõsama.

⁴ Be'ro apĩ cûrẽ da'raco'tegure o'ósami tja. Cúma dupoapu cãmida're, ña'arõ bujicã'a, o'ótõrõsama.

⁵ Ti wese wiogu apĩrẽ o'ónemosami tja. Ñrĩma diacjũta wějẽcã'sama. Be'ro pãjãrã o'ónemosami. Ñpẽrãrẽ paasama. Ñpẽrãrẽ wějẽcã'sama.

⁶ »Cũ macũ uputu ma'igũ dia'cũ du'sasami. Be'ropu cûrẽ o'ósami. A'tiro wãcũmisami: “Yu'u macũrẽ wiopesase me'rã ĩ'arãsama”, nimisami.

⁷ Wiogu macũ na tiropu etacã, ti wese da'rari masã a'tiro nisama: “Ñrĩta nimi be'ropu a'ti wesere ñe'eacju. Ma. Cûrẽ wějẽrã. Be'ro a'ti wese marĩ ya wese tojarosa'a”, ni wãcũsama.

⁸ Be'ro cûrẽ ñe'e, wějẽcã'sama. Tu'ajanu'cõ, ti wese sumutopu cũ upure cõ'asama, nicu niwĩ Jesú.

⁹ Be'ro Jesú narẽ ninemocu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ti wese wiogu narẽ ¿de'ro weegusari? A'tiro weegusami. Cũ a'ti, cũ ya di'ta da'rarãrẽ wějẽcõ'ape'o, ñpẽrãrẽ ti di'tare o'ogusami.

¹⁰ »Musã Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩrẽ bu'epã. Yu'ure wa'atjere a'tiro ojano'wũ:

Ëtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama.

Na cõ'áca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e ni'cã wi'i tutuari
wi'i yeenu'cãmũjãsama.

11 Õ'acũ marĩ wiogu na cõ'áca pjĩ me'rã tojo
weesami.

Cũ tojo wee'que “Añubutia'a”, ni tu'oña'no'o, ni
ojano'wũ, nicu niwĩ Jesú.

12 Wiorã te queose me'rã cũ ucũcã, “Ûsãrẽta
ucũgũ weesami”, nicãrã niwã. Tojo weerã cũrẽ
ñe'esĩ'rĩmicãrã niwã. Masãrẽ ui nicãrã niwã.
Tojo weerã ñe'emasĩti, wa'a wa'acãrã niwã.

*Weeta'sase me'rã Jesure bu'iri a'marã na
sẽrĩtiña'que ni'i*

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Be'ro wiorã fariseo masãrẽ, tojo nicã Herode
ya curuacjãrãrẽ Jesú tiropu o'ócãrã niwã. Na
Jesure mejẽcã yu'ticã uarã, bu'iri bocasĩ'rĩrã,
tojo weecãrã niwã.

14 Be'ro na o'ó'cãrã Jesú tiropu ejarã, a'tiro
nicãrã niwã:

—Masãrẽ bu'egu, mu'u nisetisere masĩ'i. Masã
yu'ure “¿De'ro wãcũrãsarĩ?” nirõ marĩrõ diacjũ
ucũ'u. Õ'acũ yere diacjũ were'e. ãpẽrã “Wiorã
nima” nirõ marĩrõ nipe'tirãrẽ ni'cãrõnojõ ã'a'a.
Mu'urẽ apeyenojõ sãrĩtiña'sĩ'rĩsa'a. Romano
masã wiogure cũ niyeru wapaseesere wa-
payecã, marĩrẽ dutise ¿añuti o ña'a nitine? ni
sãrĩtiña'cãrã niwã.

15 Jesú pe'e na weeta'sase me'rã sãrĩtiña'cã
ĩ'agũ, a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã yu'ure mejẽcã yu'tigu, bu'iri
bocagusami nisĩ'rĩrã, sãrĩtiña'ti? Niyeru cujire
miitia, nicu niwĩ.

16 Tojo weerã ti cujire miiticãrã niwã. Tere ï'agũ, Jesú sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Noa queose, noa wãme wã'ñati? nicũ niwĩ.
Na yu'ticãrã niwã:

—César, romano masã wioꝝ queose, cũ wãme wã'ña'a, nicãrã niwã.

17 Na tojo nicã tu'ogũ, Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ César, romano wioꝝ wa-payedutisenojõrẽ cũrẽ o'oya. Õ'acũ ye pe'ema cũrẽ o'oya. Cũ weedutisere weeya, nicũ niwĩ.

Cũ tojo yu'ticã tu'orã, tu'omarĩa wa'acãrã niwã.

Masã wẽrĩca be'ro masãsere Jesure sērĩtiña'que ni'i

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Be'ro ãpẽrã pa'ia saduceo masã Jesú tiro wa'acãrã niwã. Na “Wẽrĩ'cãrã masãsome”, ni ãjõpeosama. Tojo weerã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

19 —Masãrẽ bu'egũ, Moisé a'tiro dutise cũucũ niwĩ: “Ni'cũ nũmotigũ põ'rãtitimigũ wẽrĩcã, cũ acabiji cũ nũmo ní'core nũorẽato. Be'ro cũ co me'rã ne waro põ'rãtimũ'tãgũrẽ cũ ma'mi wẽrĩ'cure põ'rãtibosato”, nicũ niwĩ.

20 Ni'cũ põ'rã sietere tojota wa'acaro niwũ. Masã ma'mi nũmoti, põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ.

21 Cũ be'rocjũ cũ ma'mi nũmorẽ nũorẽcũ niwĩ. Cũ quẽ'rã põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ. Be'rocjũ quẽ'rãrẽ tojota wa'acaro niwũ.

22 Tojo dia'cũ te nituogupure tojo wa'aturiadijacaro niwũ. Be'ro na nũmo ní'co quẽ'rã wẽrĩa wa'aco niwõ.

23 Na siete core n̄moticārā niwā. To p̄rīcārē wērī'cārā masācā, ¿ni'í n̄mo tojabutiagosari? nicārā niwā.

24 Tojo nicā tu'ogu, Jesú narē yu'ticu niwī:

—Musā wisiyu'rua'a. Ō'acū ye queti ojāca p̄rī cjasere ne masīwe'e. Ō'acū cū tutuase quē'rārē masīwe'e.

25 Wērī'cārā na masāca be'ro n̄motisome. Pō'rā numia quē'rārē numisosome. Ō'acūrē wereco'terā u'musepu nirā weronojō nirāsama.

26 Apeyenojō m̄sārē wērī'cārā masāsere werenemogūti. Musā Moisé ojāca p̄rīrē bu'epā. Ō'acū cūrē ni'cā yucusiti ūjūrī sitipu a'tiro ucūcu niwī: “Yu'u Ō'acū ni'i. Mu'u n̄ecūsumua Abrahā, Isaa, Jacob wiogu ni'i”, nicu niwī.

27 Cū, “Na wiogu ni'i” nīgū, “Yu'u tiropu catima”, nīgū weecu niwī. Ō'acū catirā wiogu nimi. Wērībajuduti'cārā marīma. Tojo weerā m̄sā, “Wērī'cārā masāsosome” nírā, wisiyu'rua'a, nicu niwī Jesú.

Moisé dutise cūu'que ni'cārō añuyu'r̄n̄u'cārō ni'i nise ni'i

(Mt 22.34-40)

28 Apī quē'rā topu Moisé oja'quere bu'eri masū Jesú tiro nicu niwī. Jesure saduceo masā me'rā up̄tu ucūcā tu'ocu niwī. Tojo weegu Jesú añurō yu'time'ricā ī'agū, cūrē sērītiña'cu niwī:

—Moisé cū duti'que ¿disenojō waro apeye yu'r̄oro añuyu'r̄n̄u'cāti? nicu niwī.

29 Jesú cūrē yu'ticu niwī:

—Apeye dutise yu'r̄oro a'te nemorō añuyu'r̄n̄u'cā'a. A'tiro ni'i: “Tu'oya, Israe

curuacjārã. Õ'acũ marĩ wiogu ni'cũta wiogu waro nĩmi.

³⁰ Tojo weerã Õ'acũ marĩ wiogure nipe'tise mũsã ějõpeose me'rã, mũsã wãcũse me'rã, mũsã tũ'oña'se me'rã, tojo nicã mũsã tutuase me'rã ma'iña." A'te ni'i apeye yu'rũoro niyu'rũnu'cãse.

³¹ A'te be'rore tojocureta ni'i, nĩrõ. A'te ni'i. "Marĩ basu ma'irõnojõta ãpẽrãrẽ ma'irõũa'a." Apeyepũa a'te nemorõ marĩsa'a, nicũ niwĩ Jesũ.

³² Cũ tojo nicã tũ'ogu, Moisé oja'quere bu'eri masũ a'tiro nicũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, mũ'u diacjũ waro ucũ'u. Tojota ni'i mũ'u nise. Õ'acũ ni'cũta nisami. Apĩ cũ yu'rũoro nigũpũa marĩsami.

³³ Õ'acũrẽ marĩ ějõpeose me'rã, marĩ tũ'oña'se me'rã, marĩ wãcũse me'rã, marĩ tutuase me'rã ma'ise apeye nemorõ niyu'rũnu'cã'a. Tojo nicã marĩ basu ma'irõnojõta ãpẽrãrẽ ma'ise añu ni'i. Nipe'tise marĩ wa'icurã ũjũamorõpeose nemorõ wapati'i. Tojo nicã nipe'tise ñubuepeoropũ ũjũamorõpeorãti nise nemorõ wapati'i, nicũ niwĩ.

³⁴ Jesũ cũ weesooro marĩrõ añurõ ucũme'ricã ĩ'agũ, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Cã'rõacã du'sa'a mũ'u Õ'acũrẽ añurõ ějõpeo yu'rũtẽĩatjo, nicũ niwĩ.

A'te be'rore ne ni'cũ Jesure sẽrĩtiña'ma'aticũ niwĩ.

*Jesũ masãrẽ "Cristo na nigũ ¿noa macũ niti?"
ni sẽrĩtiña'que ni'i*

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jesú Õ'acũ wi'ipũ bu'égu, masãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã Moisé oja'quere bu'eri masã Cristo Õ'acũ bese'cũre “Davi pãrãmi nimi” nisari?

³⁶ Davita Espíritu Santu cũ masĩse o'oro me'rã a'tiro ni ojacũ niwĩ:

Õ'acũ Ƴ'musepũ nigũ cũ macũrẽ, yu'ure yu'rũoacjũre a'tiro nicũ niwĩ:

“Yũ'ũ tiro wiogũ dujiri cũmurõpũ dujigũsa'a. Mũ'ũ to dujicã, mũ'ũrẽ ĩ'atu'ti'cãrãrẽ do-caque'acã weegũti”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojacũ niwĩ Davi.

³⁷ Davi basuta Õ'acũ bese'cũ Cristore “Yũ'ũ wiogũ nimi”, nicũ niwĩ. Tojo weegũ cũ pãrãmi se'saro nirõnojõ o'ogu, cũ wiogũ nicũ niwĩ, nicũ niwĩ Jesú.

Masã pãjãrã topũre nirã tũ'saropũta Jesú weresere tũ'otu'sacãrã niwã.

Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ “Na tojo weema” nise ni'i

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesú masãrẽ bu'égu, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tũ'omasĩña. Mũsãrẽ ĩ'atõ nirã, su'ti yoase paca me'rã sãña, ñubuesijatũ'sama. Tojo nicã macã decopũ wiopesase me'rã añuduticã Ƴasama.

³⁹ Na nerẽse wi'seripũ wiorã na dujiwũase cũmurĩpũ dujisĩ'rĩsama. Bosenuũmũ weeropũ quẽ'rãrẽ mejãrõta nisĩ'rĩsama.

⁴⁰ Wapewia numia ye wi'serire ã'masama. Na ña'arõ wee'quere wãcũdutilirã yoacã

ñubueta'sasama. Náta ãpẽrã yu'rũoro bu'iri da'reyu'rũnu'cãno'ajã nima, nicu niwĩ Jesú.

Ni'cõ wapewio pajasecũogo Õ'acũrẽ o'o'que ni'i

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Jesú Õ'acũ wi'ipũ nígu, masã niyeru o'orã sãawũase acari põtẽorõ dujicu niwĩ. Masã te acaripũ niyeru sãacã, ñ'adujibajaque'acũ niwĩ. Pãjãrã pajiro niyeru cũorãrẽ pajiro sãacã ñ'acũ niwĩ.

⁴² Na te acaripũ sãarĩ cura ni'cõ wapewio pajasecũogo ejaco niwõ. Co pũa cuji niyeru wapamarĩse kujiri ni'cã acaropũ sãaco niwõ.

⁴³ Co tojo weéca be'ro Jesú cã bu'erãrẽ pijio, narẽ nicu niwĩ:

—Diacũ mũsãrẽ wereguti. Õ'acũ ñ'orõpũ a'tigo wapewio pajasecũogo nipe'tirã yu'rũoro o'oyu'rũnu'cãmo.

⁴⁴ ãpẽrã pe'e narẽ du'sasere o'oama. Co pe'e pajasecũogo nimigõ, co cũomi'que, co ba'acatibo'queacãrẽ o'ope'ocã'mo, nicu niwĩ.

13

Jesú “Õ'acũ wi'i, Jerusalẽ cja wi'i cõ'ano'rõsa'a” ní'que ni'i

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesú Õ'acũ wi'ipũ wijaari cura ni'cũ cũ bu'egu a'tiro nicu niwĩ:

—Ûsãrẽ bu'egu, a'ti wi'i na ãtãpaga me'rã yee'que pacare ñ'aña. Ti wi'i añubutiari wi'ijo ni'i, nicu niwĩ.

² Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Mũ'u a'ti wi'i yéeca wi'ire ì'amisa'a. Be'ro ne ni'cãgã ùtãgã apega bu'ipũ yeeturiamũjã'que tojasome. Nipe'tise mutõdijono'rõsa'a, nicũ niwĩ.

A'ti mũco pe'tise duporo Jesú "A'tiro wa'arosa'a" ní'que ni'i

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Be'ro Jesú cũ bu'erã me'rã ùrũgũ Olivo Õ'acũ wi'i põtëorõ nicjũpũ wa'acãrã niwã. Jesú topũ dujiri cura Pedro, Santiago, Juã, André ãpẽrã tũ'otiropũ cũrẽ sërĩtiña'cãrã niwã:

⁴ —Wereya ùsãrẽ. ¿De'ro nicã mũ'u "Õ'acũ wi'i cjase ùtãpagare mutõdijono'rõsa'a" ní'que wa'arosari? ¿Ñe'enojõ me'rã ì'ogũsari a'te tojo wa'atjere? nicãrã niwã.

⁵ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Ãpẽrã mũsãrẽ nisoori nírã, tũ'omasĩña.

⁶ Pãjãrã a'tiro nisoorãsama: "Yũ'u Õ'acũ tu-tuaro me'rã wee'e; Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i", nirãsama. Na tojo nisere tũ'orã, pãjãrã siru-turãsama.

⁷ »Mũsã a'mewẽjẽse quetire tũ'orã, "Topũ tojo wa'aporo" nicã tũ'orãsa'a. Tere tũ'orã, mũcaticã'ña. Te a'tirota wa'arosa'a. Tojo nimirõ, a'ti mũco pe'tiatjo dũ'sarosa'a yujupũ.

⁸ Ni'cã curuacjãrã ape curuacjãrã me'rã a'mequẽrãsama. Tojo nicã ni'cã di'tacjãrã ape di'tacjãrã me'rã a'mewẽjẽrãsama. Pũrõ ape-sepure di'ta narãsãse wa'arosa'a. Ujaboase wa'arosa'a. A'te nipe'tise peje me'rã masã ne waro pi'etiwã'cõse ni'i. Numio co macũrẽ wũase duporo pũrĩse nũ'cãrõ weronojõ nirõsa'a.

9 »Mūsārē ñe'e, wiorã tiropu miarãsama. Mūsã nerēse wi'seripure paaperãsama. Mūsã yu'ure ãjõpeose wapa wiorã wa'teropu mi-ano'rãsa'a. Tojo weecã, yé cjasere wererãsa'a. Tojo weerã mūsã basu añurõ wãcũtu'oña'ña.

10 A'ti umuco pe'tiatji duporo nipe'tirocjãrãrē Ō'acũ masãrē yu'ruose quetire werese'sabi'ano'rõsa'a.

11 Mūsārē wiorã tiropu miacã, wãcũque'titirãta wa'aya. “¿Ûsã de'ro ucũrãsariba topure?” ni wãcũticã'ña. Ō'acũ mūsārē wãcũse o'osere topure ucũña. Mūsã mejëta ucũrãsa'a. Espiritu Santu ucũgũsami.

12 Ni'cũ põ'rã wiorãpüre a'merĩ weresã, wẽjẽcã weerãsama. Na pacusumua quẽ'rã na põ'rãrẽ wiorãpüre weresãrãsama. Na põ'rã quẽ'rã mejãrõta na pacusumuarẽ yu'runu'cã, wẽrĩcã weerãsama.

13 Nipe'tirocjãrã masã mūsārē yu'ure ãjõpeose bu'iri ĩ'atu'tirãsama. Yu'ure ãjõpeoyapatirã pũrĩcã yu'rãwetirãsama. Yu'u pacu tiropu catinu'cũrãsama.

14 »Duporocjũpu Ō'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã Danie wãmetigu a'ti umuco pe'tiatji duporo wa'atjere ojayucu niwĩ. “Ña'agũ Ō'acũ yabigunojõ cũ ya wi'ipu sãjãtĩgunojõ Jerusalẽ cja wi'i añurĩ wi'ipure sãjãa, nu'cũgũsami. Tojo weegu cũ sãjãase me'rã ti wi'i ña'ase marĩrĩ wi'ire dojorẽgũsami”, ni ojayucu niwĩ. Cũrẽ ti wi'ipu nicã ĩ'arã, mūsã a'ti pũrĩrẽ bu'e tu'omasãña. Tojo wa'acã ĩ'arã, Ō'acũ bu'iri da'regusami nĩrã, Judeapu nirã ãrãpagupu

du'tiaya.

¹⁵ Tojo wa'ari numurẽ wi'i daposãrĩ opa sirapũ soo pesagũnojõ po'peapũ cjasere sãjãa duretimigũ, diacjũta wa'a wa'aya.

¹⁶ Wesepũ tõ'ogũ quẽ'rã ne wi'ipũ tojaa, duregũ wa'aticã'ña.

¹⁷ Tojo wa'ase numurĩ numia nijĩpacosãnumiarẽ, põ'rã mi'rĩrã cũorãrẽ bujaweose numurĩ nirõsa'a. Na mũñaarõ wa'amasĩsome.

¹⁸ “Yũsuase numurĩrẽ tojo wa'aticã'to” ni, Õ'acũrẽ sãrĩña.

¹⁹ Tojo wa'ase numurĩ pi'etise numurĩ nirõsa'a. Õ'acũ a'ti turire wéeca be'rore tocã'rõ pi'etise marĩcaro niwũ. Be'ropũ quẽ'rãrẽ tocã'rõ waro pi'etise marĩrõsa'a.

²⁰ Õ'acũ pi'etise numurĩrẽ dũoticãma, ne ni'cũ yũ'rũwetitibutiabosami. Õ'acũ pe'e cũ yarã, cũ bese'cãrãrẽ wéégũ, tojo wa'ase numurĩrẽ dũogũsami.

²¹ »Tojo wa'ari curare ãpãrã mũsãrẽ nisoorãsama: “Jãa, ã'aña. Õ'acũ bese'cũ Cristo a'to nimi. Topũ nimi”, nirãsama. Na tojo nicã, ãjõpeoticã'ña.

²² Pãjãrã nisoori masã a'tirãsama. A'tiro nirãsama: “Yũ'ũ Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i. Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masã ni'ĩ”, nisoorãsama. Peje wee'ose weerãsama narẽ ãjõpeoato nĩrã. Basiocãma, Õ'acũ cũ bese'cãrãpũreta ãjõpeodu'ucã weesĩ'rĩrãsama. Tojo weerã narẽ ne ãjõpeoticã'ña.

²³ Mũsã tojo wa'asere añurõ tã'omasĩña. Te

niatjeta musārē wereyutoja'a, nicu niwī Jesú.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ ¿de'ro wee a'tigusari? nise ni'i

(Mt 24.29-35,42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ Jesú a'tiro ni werenemocu niwī:

—Te pi'etise nũmũrĩ yũ'rúca be'ro mujĩpũ umucocjũ na'itĩ'a wa'agusami. Ñamicjũ quẽ'rã bo'reyusome.

²⁵ Ñocõa bũrudijarãsama. Nipe'tirã u'muarõpũ nirã narãsãcã weeno'rãsama.

²⁶ Tojo wa'ari cura nipe'tirã yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ o'mecururipũ tutuaro me'rã asistedijaticã ĩ'arãsama.

²⁷ Be'ro yũ'ure wereco'terãrẽ o'óguti. Na neorãsama yũ'u bese'cãrã nipe'tiro no'o nirõcjãrãrẽ.

²⁸ »Musārē otecjũ higeragu wãmeticjũ me'rã queose o'oguti. Tigũ dũpũripũ pũrĩ ñasãwĩjisãjãcã, “Cũ'ma wa'arotiro wee'e”, nisa'a.

²⁹ A'te weronojõ yũ'u todũporo ní'que peje wa'acã ĩ'arã, “Cã'rõacã Jesú a'ti di'ta wiogu sãjãtjo dũ'sasa'a”, niña.

³⁰ Diacjũ musārē wereguti. A'te peje tojo wa'ari curare nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ĩ'ape'ocã'rãsama.

³¹ A'ti umuco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yũ'u ucũse, yũ'u bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yũ'u ní'que queoro wa'arosa'a.

³² »Yũ'u apaturi a'tiatjema ti nũmũ nicã, ti hora nicã a'tigusã'a nisere ne masĩno'ña marĩ'i. Õ'acũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrã, yũ'u Õ'acũ

macũ quẽ'rã masĩwe'e. Yũ'u pacũ Õ'acũ ni'cũta masĩsami.

³³ »Tojo weerã musã añurõ wãcũ, tũ'omasĩyuya. “¿De'ro nicã a'tigusari?” ni ñubue, co'tenu'cũcã'ña. Yũ'u a'tiatjere musã ne masĩwe'e.

³⁴ Musãrẽ queose me'rã wereguti. Ni'cũ masũ yoaropũ sijagũ wa'asami. Cũ wa'ase duporo cũrẽ da'raco'terãrẽ cũ ya wi'ire “Co'teapa”, nisami. Nánucũrẽ na da'ratjere cũusami. Sope co'tegure “Sopere co'teya”, nisami.

³⁵ Na weronjõ musã niña. Námariçã na wioğũ dajatjere ne masĩtisama. Na'ique'ari cura, ñami deco, cãrẽ'quẽ uuri cura, o bo'reacã níğũ nibosami. Musã quẽ'rã na weronjõ masĩtimirã, yũ'ure co'teya.

³⁶ Yũ'u wãcũña marĩrõ a'ti, musãrẽ cãrĩrãrẽ weronjõ bocaejapejasĩ'rĩtisa'a.

³⁷ Yũ'u musãrẽ nisere nipe'tirãrẽ nigũti. Añurõ wãcũ, co'teyuya, ni werecu niwĩ Jesú.

14

Jesure ñe'erãtirã na apoyu'que ni'i

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Pua numũ Pascua bosenumũ, pã bucuase me'rã na morẽti'quere ba'ari bosenumũ du'sacaro niwũ. Ti bosenumũ judío masã na ñecũsumua Egiptopũ ní'cãrã wijawã'cã'quere wãcũrĩ bosenumũ nicaro niwũ. Pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã ¿de'ro wee Jesure ñe'e wẽjërãsari? nĩrã, weesooome'rĩse me'rã na weeatjere apoyucãrã niwã.

² Tojo nĩrã, a'tiro nicãrã niwã:

—Bosenumū nicā weeticā'rā. Masā cūrē ma'irā, no'o ũaro caricūma'a, marī tojo weesere dojorēbosama, nicārā niwā.

Ni'cō numio Jesure ma'iyu'rugo ũ'mūtise pi-opeo'que ni'i

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Na “Jesure wējērāti” ni apocaterore Jesús Betaniapū nicū niwī. Simó cāmi boa, yu'ru'cu ya wi'ipū nicū niwī. Jesús cū ba'adujiri cura ni'cō numio ũ'mūticia cūogo ejaco niwō. Tiga acosticja ũ'mūtise nardo wāmetise wapabujusere poseticaro niwā. Ti ñacōrē pe'equjejo, Jesús dūpoa bu'ipū ũ'mūtisere piopeoco niwō.

⁴ Āpērā topū nirā co tojo weecā ĩ'arā, uayu'ruacārā niwā. Tojo weerā a'tiro a'merī ucūcārā niwā:

—¿De'ro weego co a'te ũ'mūtise wapabujusere mejō waro tojo weecō'ati?

⁵ A'te ni'cā cū'ma da'rase wapa wapata'aro weronojō duago, bocano'boapā. Te me'rā pajasecūorārē weetamuboapō, nicārā niwā. Co tojo weesere tū'satirā, pūrō tu'ticārā niwā.

⁶ Jesús pe'e narē nicū niwī:

—Cariboticā'ña. ¿De'ro weerā core cariboti? A'tere yu'ure tojo wéégo, añurō weego weemo.

⁷ Pajasecūorā mūsā wa'teropū ninu'cūcā'rāsama. Mūsā no'o ũaritero narē añurō weetamumasī'i. Yu'uma mūsā wa'teropū ninu'cūcā ĩ'asome.

⁸ A'tigo yu'ure co weesī'rīrō pōtēorō añurō weemo. Co yu'ure piopeogo ũ'mūtisere apoyu, na yaarā ũ'mūtise wa'reatjo weronojō yu'ure weeyumo.

⁹ Diacjũ m̄sārẽ wereguti. A'ti di'tapure no'o nirõ yu'ũ masārẽ yu'r̄uose quetire werecusiarã, a'tigo co yu'ũre wee'quere wãcũdutarã wererãsama, nicũ niwĩ.

Juda wiorãp̄ure Jesure o' oatje cjase ni'i
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Jesũ numiorẽ tojo nĩca be'ro Jesũ bu'erã doce me'rãcjũ nĩ'cũ Juda Iscariote a'tiro weecu niwĩ. Pa'ia wiorã tiropũ wa'a, Jesure cũ o' oatje cjasere na me'rã ucũgũ wa'acũ niwĩ.

¹¹ Cũ tojo nisere tu'orã, up̄utu e'catirã, "Mũ'urẽ niyeru wapayerãti", nicãrã niwã Judare. "¿De'ro nicã yu'ũre Jesure wiorãp̄ure o'oroamitito?" ni wãcũcũ niwĩ Juda.

Jesũ cũ bu'erã me'rã ba'at̄u'que ni'i
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Masã pã bucuase me'rã morẽti'quere ba'ari bosenuũ niñ'cãcaro niwũ. Ti nuũ nicã, ni'cũ oveja wĩ'magũ na Pascua bosenuũ ba'acjure wẽjẽsama. Titare Jesũ bu'erã cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿No'opũ marĩ Pascua bosenuũ ba'atjore apoyucã nasari? nicãrã niwã.

¹³ Tojo nicã tu'ogu, puarã cũ bu'erãrẽ o'ócũ niwĩ. A'tiro narẽ werecũ niwĩ:

—Jerusalẽpu wa'aya. Topũ ni'cũ masũ acoga tuupeogure bocaejapejarãsa'a. Cũ no'o wa'aro sirutuya.

¹⁴ Cũ sãjãarõ ti wi'i wiogure niña: "Ûsãrẽ bu'egu a'tiro niami: '¿No'opũ nisari yu'ũ bu'erã

me'rã Pascua bosenum̄ ba'atji tucũ?' niami", niña.

¹⁵ Musã tojo nicã, ɯ'muarõca tucũ apoyúca tucũjopu musãrẽ ĩ'ogũsami. Topu marĩ ba'atjere apoyuya, nío'ocu niwĩ Jesú.

¹⁶ Be'ro cũ bu'erã wa'a, Jerusalẽpu etacãrã niwã. Topu etarã, Jesú cũ ní'caronojõta nipe'tisere bocacãrã niwã. Topu na ba'atjere apoyucãrã niwã.

¹⁷ Na'ique'aca be'ro Jesú cũ bu'erã doce me'rã ti wi'ipure etacu niwĩ.

¹⁸ Na ba'ari cura Jesú cũ bu'erãrẽ nicu niwĩ:

—Diacjũ musãrẽ wereguti. Musã me'rãcjũ ni'cũ marĩ me'rã ba'adujigu wiorãpũre yu'ure wẽjẽdutigu o'ogũsami, nicu niwĩ.

¹⁹ Cũ tojo nicã tu'orã, uputu bujaweticãrã niwã. Nánucũ a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Yu'uta nicã'sa'aba, nicãrã niwã.

²⁰ Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Ni'cũ musã doce me'rãcjũ yu'u me'rã a'ti papu yosoba'agu nimi.

²¹ Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ ní'caronojõta wa'arosa'a. Tojo wa'acã, yu'ure wiorãpũre o'ogũma ña'abutiario wa'arosa'a. Cũ diacjũta bajuatiyu'rũocã, nemorõ añubopã, nicu niwĩ.

²² Jesú cũ bu'erã me'rã ba'ari cura pãgãrẽ mii, cũ pacu Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, tigare ducawaa, narẽ o'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Ba'aya. A'te yu'u upu ni'i, nicu niwĩ.

²³ Be'ro sī'rīrī pare mii, Ō'acūrē e'catise o'ocū niwī tja. Tu'ajanu'cō, cū bu'erārē tīacu niwī. Nipe'tirā ti pa cjasere sī'rīpe'ticā'cārā niwā.

²⁴ Narē tīagū, nicu niwī:

—A'te yé dí ni'i. Masā ña'arō wee'quere wērī wapayebosagusa'a. Ō'acū masārē apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ní'quere cūgūsamī. Yu'u wērīgū, dí o'maburose me'rā pājārā añurō weeno'rāsama.

²⁵ Diacjū musārē werreguti. A'te u'seducaco vino marī ni'cārōacā sī'rīrō weronojō weenemosome. Be'ro yu'u pacu yu'ure wioḡu sōrōcāpu, musā me'rā apaturi ma'ma vino sī'rīnemogūsa'a tja, nicu niwī Jesú.

Jesú Pedrore “Mu'u yu'ure ‘Masīwe'e' nigūsa'a” ní'que ni'i

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Jesú cū bu'erā me'rā ba'áca be'ro Ō'acūrē basapeotoja, ti wi'ire wijaa wa'acārā niwā. Wijaa, ūrīgū Olivo wāmeticjupu wa'acārā niwā.

²⁷ Topu wa'agu, Jesú narē nicu niwī:

—Musā nipe'tirā a'ti ñami uirā, yu'ure cō'awā'cāpe'tia wa'arāsa'a. Musā tojo weeatje Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu nīrōnojōta wa'arosa'a. A'tiro ojano'wū: “Yu'u oveja co'tegure wējēno'cā weegusa'a. Tojo weecā, cū yarā oveja no'o uaro omastearāsama”, niwū.

²⁸ Be'ro yu'u wērī'cupu masāca be'ro musā duporo Galilea di'tapu wa'ayutojagusa'a, nicu niwī.

²⁹ Cū tojo nicā tu'ogū, Pedro yu'ticu niwī:

—Āpērã mu'urẽ cõ'awã'cãcã, yu'u pũrĩcã ne wa'asome, nicu niwĩ.

³⁰ Tojo nisere tu'ogu, Jesú nicu niwĩ:

—Diacjũ mu'urẽ wereguti. Ni'cãcã ñami puati cãrẽ'quẽ uuati dũporo yu'ure i'tiati “Cũrẽ masĩwe'e”, nigũsa'a, nicu niwĩ.

³¹ Tojo nicã tu'omigũ, Pedro ninemocu niwĩ:

—Yu'u pũrĩcã na yu'ure wějẽsĩ'rĩcãma, “Cũ me'rã boaguti”, nigũsa'a. “Cũrẽ masĩwe'e” nisome, nicu niwĩ. Be'ro nipe'tirã cã bu'erã Pedro ní'caronojõta niburocãrã niwã.

Jesú Getsemaní wãmetiropu cã pacure ñubue'que ni'i

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Olivo wãmeticju ũrũgũpu wa'arã, tigu du'pocã Getsemaní wãmetiropu etacãrã niwã. Topu Jesú cã bu'erãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'u ñubuegu wa'ari cura a'topu dujĩniña yujupu, nicu niwĩ.

³³ Topu ñubuegu wa'agu, Pedro, Santiago, Juãrẽ miacu niwĩ. Cũ uputu waro ejeripõ'rãpu wãcũque'ti, bujaweticu niwĩ.

³⁴ Narẽ nicu niwĩ:

—Yu'ure wẽrĩtawioro, bujawetise yu'rũmajãsa'a. Musã a'to tojayá. Ne cãrĩticã'ña, nicu niwĩ narẽ.

³⁵⁻³⁶ Tojo nica be'ro yoacurero na yu'rũro wa'a, di'tapu paamu'rĩque'agu, cã pacure sãrĩgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Pacu, mu'urẽ nipe'tise basio'o. Mu'u uacã, yu'ure a'te ña'arõ yu'rũatje wa'aticã'to. Yu'u tojo nimicã, yu'u uaro weeticã'ña. Mu'u uaro pe'e wa'ato, nicu niwĩ.

37 Be'ro cū bu'erā tiropu majāmitojacu niwī. Narē cārī'cārāpūre bocaejacu niwī. Pedrore nicu niwī:

—Simó, ¿mū'u cārīgū weeti? ¿Ne cārōacā cārītimigū, tu'sumasītisari?

38 Cārīticā'ña. Wātī musārē niquesāticā'to nīrā, Ō'acūrē sērīña. Musā wācūsepū me'rāma yu'ure ējōpeonu'cūsī'rīmisa'a. Musā se'saro tojo weesī'rīmirā, wācūtutuamasītisa'a. Tojo weerā Ō'acūrē sērīña, nicu niwī.

39 Tojo nīca be'ro majāmitojagu, cū pacūre sērī'caronojōta sērīcu niwī tja.

40 Sērīca be'ro cū bu'erā tiropu majāmitojagu, cārī'cārāpūre bocaejacu niwī tja. Narē wūja pūrīyu'ruacarō niwū. Tojo weerā cūrē de'ro wee yu'timasiticārā niwā.

41 Be'ro apaturi Jesú cū pacūre sērītuogu wa'acu niwī. Tojatagu, cū bu'erārē nicu niwī:

—Ni'cārōacāma sooya, cārīña majā. Tocā'rōta ni'i. Ni'cārōacārē yu'u Ō'acū macū masū weronojō upūtigūre masā ña'arāpūre o'otje etatoja'a.

42 Wā'cānū'cāña. Te'a, na tiropu wa'arā. Yu'ure o'oacju a'titojami, nicu niwī Jesú.

Jesure ñe'ewā'cā'que ni'i

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Jesú cū bu'erārē ucūrī cura na me'rācjū nī'cu Juda etacu niwī. Cū me'rā pājārā masā di'pūrī cuorā yucupagu me'rā a'ticārā niwā. Na pa'ia wiorā, Moisé oja'quere bu'eri masā, judío masā bācurā o'óno'cārā nicārā niwā.

44 Juda Jesure wiari masũ narẽ a'tiro niyuto-jacũ niwĩ:

—Yu'u wa'suporopu mi'miacju cúta nigũsami. Cũrẽ ñe'e, añurõ du'te miapa, nicu niwĩ.

45 Juda Jesú tiropu etagu, a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'ure bu'egu. Tojo nígũta, cũrẽ mi'micu niwĩ.

46 Tojo weecã ñ'arã, Jesure ñe'ewã'cã wa'acãrã niwã.

47 Cũrẽ ñe'erĩ cura ni'cũ topu nu'cũgũ cã ya di'pjĩrẽ wejewee, pa'ia wiojure da'raco'tegure o'mepero dutepã'rẽcã'cu niwĩ.

48 Jesú masãrẽ nicu niwĩ:

—¿Yajari masãrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ yu'ure di'pjĩrĩ, yucupagu me'rã ñe'erã a'tiati?

49 Nipe'tise numurĩ yu'u Õ'acũ wi'i musã wa'teropu bu'edujiwu. Titare musã yu'ure ñe'etiwu. A'te musã ni'cãrõacã weese toduporopu Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpu níronojõta wa'a'a, nicu niwĩ.

50 Jesure ñe'ecã ñ'arã, cũ bu'erã ni'cũrẽta cõ'anu'cõ, du'tiwa'cãpe'tia wa'acãrã niwã.

Ni'cũ ma'mu du'tiwã'cã'que ni'i

51 Jesure ñe'ewã'cãcã, ni'cũ ma'mu cũ cãrĩgũ omáca casero me'rã omatjĩagũ sirutucu niwĩ. Be'ro ãpẽrã cũrẽ ñe'ecãrã niwã.

52 Tojo weecã, cũ oma'carore cõ'acã'cu niwĩ. Cõ'a, su'ti marĩgũ omawã'cã wa'acu niwĩ.

Jesure wiorã tiropu mia'que ni'i

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

53 Jesure ñe'e, pa'ia wiogũ tiropũ miacãrã niwã. Topũ nipe'tirã pa'ia wiorã, judío masã bucurã, Moisé oja'quere bu'eri masã nerẽcãrã niwã.

54 Pedro pe'e Jesure yoacurero pa'ia wiogũ ya wi'i sope pu'topũ sirututocũ niwĩ. Topũ surara pu'to ejanujã, na me'rã pecame'e sãmdujicũ niwĩ.

55 Pa'ia wiorã, tojo nicã nipe'tirã wiorã “¿De'ro wee Jesure weresãrõuamitito?” nicãrã niwã. Cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩrã, tojo nicãrã niwã. Cũrẽ wẽjẽsĩ'rĩmirã, bu'iri ne bocaticãrã niwã.

56 Pãjãrã cũrẽ weresã, nisoocãrã niwã. Ni'cãrõnojõ weresãtiyucã, basioticarõ niwã.

57 ãpẽrã wã'cãnu'cã, nisoose me'rã weresãcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

58 —Ã'rĩrẽ a'tiro nicã tu'owũ: “Yu'ũ a'ti wi'i Õ'acũ wi'ire masã wéeca wi'ire cõ'adijope'ogũti. Be'ro i'tia numũ be'ro ape wi'i tu'ajanũ'cõgũti. Ti wi'i masã wéeca wi'i mejẽta nirõsa'a”, niwĩ, nicãrã niwã.

59 Tojo nimirã, na nisere ni'cãrõnojõ wãcũticãrã niwã.

60 Na tojo nicã tu'ogũ, pa'ia wiogũ na wa'teropũ wã'cãnu'cã, Jesure sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Mu'urẽ tojo nisere yu'tiweti? ¿De'ro ni yu'tigusari na weresãsere? nicũ niwĩ.

61 Jesú yu'titiyu'ruocã'cũ niwĩ. Cũ yu'titicã ã'agũ, pa'ia wiogũ apaturi sãrĩtiña'nemocũ niwĩ:

—¿Mu'uta niti Õ'acũ bese'cũ Cristo, Õ'acũ añugũ macũ na nigũ? ni sãrĩtiña'cũ niwĩ.

62 Jesú cũrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Cúta ni'i. Musã yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu Õ'acũ pu'topu dujicã ï'arãsa'a. Cũ u'musepu nigũ tutuayuruami. Yu'u o'mecururipu dijaticã ï'arãsa'a, nicu niwĩ.

⁶³ Tojo nicã tu'ogu, pa'ia wiogu uasere ï'ogũ, cũ basu cũ ye su'tire wejetũ'rẽcu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

—Ãpẽrã cũrẽ weresãrã uanemowe'e.

⁶⁴ Musã Õ'acũrẽ ña'arõ cũ ní'quere tu'oapu. ¿De'ro tu'oña'ti musã? nicu niwĩ.

Nipe'tirã topu nirã “Cũrẽ wẽjẽrõu'a”, nicãrã niwã.

⁶⁵ Na tojo nicã tu'orã, ãpẽrã a'tiro weecãrã niwã. Cũrẽ u'seco e'opeocãrã niwã. Cũ caperire bi'apecãrã niwã. Cũrẽ paamujãrã, a'tiro nicãrã niwã:

—Níboçaya. ¿Noa mu'urẽ paati? nicãrã niwã. Surara quẽ'rã diapoapu Jesure paacãrã niwã.

Pedro Jesure “Masĩwe'e” ní'que ni'i

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Jesure wi'i po'peapu ñe'esãjãca be'ro Pedro sope pu'topu tojacu niwĩ. Cũ tojo weeri cura ni'cõ pa'ia wiogure da'raco'tego etaco niwõ.

⁶⁷ Cũ pecame'e sõ'madujigure ï'agõta ï'a, cũrẽ nico niwõ:

—Mu'u Jesú Nazarecjũ me'rã sija'cuta ni'iba, nico niwõ.

⁶⁸ Pedro core nisoogu, a'tiro ni yu'ticu niwĩ:

—Cũrẽ masĩtisa'a. Ñe'enojõrẽ ucũgõ ucũsa'a. Tu'omasĩtisa'a, nicu niwĩ.

Cũ sã'rĩrõ sope pu'topu topu wijaanu'cãcã, cãrẽ'quẽ uucu niwĩ.

69 Pa'ia wiogure da'raco'tego apaturi cūrē ĩ'agō, topu nirārē a'tiro nico niwō:

—Ā'rī quē'rā na me'rā sija'cūta nimi, nico niwō.

70 Cū apaturi nisoocu niwī tja. Be'roacāta topu nirā Pedrore a'tiro nicārā niwā:

—Mu'u quē'rā Jesú bu'erā me'rā sija'cūta ni'i. Mu'u Galileacjū ni'i. Mu'u ucūse quē'rā na ucūwuaronojō bususa'a, nicārā niwā.

71 Na tojo nicā tu'ogu, Pedro nisoonemocū niwī tja:

—Yu'u diacjūta ucūticā, Ō'acū yu'ure bu'iri da'reato. Yu'u masā ucūgūrē ne masītisa'a, nicū niwī.

72 Cū tojo nicūñarī cura cārē'quē apaturi uucu niwī tja. Tojo weecā, Pedro Jesú toduporopu ní'quere wācūbocacu niwī. Jesú a'tiro nicū niwī: “Cārē'quē puati uuse duporo mu'u yu'ure i'tiati 'Cūrē masīwe'e', nigūsa'a”, nicū niwī. Tere wācūgū, uputu uticu niwī.

15

Jesure romano masā wiogu Pilato sērītiña'que ni'i

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Bo'reacā pa'ia wiorā nerēcārā niwā. Judío masā bucūrā, Moisé oja'quere bu'eri masā quē'rā nerēcārā niwā. Ā'rā nipe'tirā wiorā nerēque'a, “Jesure ¿de'ro weerāsari marīa?” ni ucūcārā niwā. Ucūtoja, Jesure du'tetjārā, Pilato tiropu miiejacārā niwā.

2 Pilato Jesure sērītiña'cu niwī:

—¿Mu'uta niti judío masā wiogu? nicū niwī.

Jesú yu'ticu niwĩ:

—Mu'u nírdnojõta cãta ni'i, nicu niwĩ.

³ Pa'ia wiorã Pilatopure peje weresãcãrã niwã.

⁴ Tojo nicã tu'ogu, Pilato apaturi Jesure sãrĩtiña'nemocu niwĩ tja:

—¿Mu'urẽ na tojo nisere yu'tiweti? ¿Dicuse peje mu'urẽ weresãrã weeti? nicu niwĩ.

⁵ Jesú ne yu'tiyu'rucã'cu niwĩ. Tojo weegu Pilato ã'amarĩacu niwĩ.

Jesure wẽjẽduti'que ni'i

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Cã'marĩnucũ Pascua bosenumu nicã Pilato a'tiro weeseticu niwĩ. Ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipu nigurẽ masã na du'uwĩrõdutigure du'uwĩrõmujãcũcu niwĩ.

⁷ Titare ni'cũ bu'iri da'reri wi'ipu Barrabá wãmetigu wiorãrẽ yu'rũnu'cã, narẽ cõ'asĩ'rĩ, cũ me'rãcjãrã masãrẽ wẽjẽ'cãrã me'rã dujicu niwĩ.

⁸ Masã Pilato tiropu wa'a, “Mu'u bosenumu nicã weewuaronojõ weeya”, nicãrã niwã.

⁹ Pilato narẽ yu'ticu niwĩ:

—¿Musã judío masã wiogure yu'u du'uwĩrõcã uasari? nicu niwĩ.

¹⁰ Pilato pa'ia wiorã uose ye bu'iri Jesure cãpure wia'quere masĩcu niwĩ.

¹¹ Pa'ia wiorã Barrabá pe'ere du'uwĩrõdutiã masãrẽ no'o uaro caricũsitenu'cõcã'cãrã niwã.

¹² Tojo nicã tu'ogu, Pilato narẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—Musã judío masã wiogu nigũ me'rã pe'ere ¿de'ro weecã uasari? nicu niwĩ.

¹³ Tojo nicã nipe'tirã caricũmajãcãrã niwã:

—Cūrē curusapɯ paabi'pe wějěña, nicārā niwā.

¹⁴ Pilato narē nicɯ niwī:

—¿De'ro weegɯ tojo weebosari? Ā'rī ne cā'rō ña'arō weeticɯ niami, nicɯ niwī.

Cū tojo nimicā, masā caricūnemocārā niwā:

—Curusapɯ paabi'pe wějěña, nicārā niwā.

¹⁵ Tojo nicā tɯ'ogɯ, Pilato masā me'rā añurō tojasī'rīgũ, Barrabāre du'uwīrōcɯ niwī. Be'ro Jesure surarare tārādutitoja, curusapɯ paabi'pe wějěduticɯ niwī.

¹⁶ Tojo weerā na Pilato ya wi'i po'pea nirī tucūjopɯ cūrē miacārā niwā. Topɯ nipe'tise cururi surara nerēcārā niwā.

¹⁷ Na Jesure ni'cārō su'tiro ɯpɯtɯ sō'arō, wiorā sãñarōnojōrē sãacārā niwā. Tojo nicā ni'cā be'to pota me'rā wéeca be'tore cū dɯpoapɯre peocārā niwā.

¹⁸ Be'ro cūrē caricūcārā niwā:

—E'catipeoya judío masā wiogɯre, ni caricūcārā niwā.

¹⁹ Ni'cāgũ yucɯgɯ me'rā dɯpoapɯre paamujācārā niwā. Ʋ'seco e'opeo, cūrē bujicā'rā, ejaque'apecārā niwā.

²⁰ Na cūrē a'tiro bujicā'ca be'ro wiogɯ sãñarī su'tirote tuweecārā niwā. Be'ro cū sãnamɯ'tā'carore sãacārā niwā tja. Tu'ajanɯ'cō, cūrē curusapɯ wějērā wa'arā miacārā niwā.

*Jesure curusapɯ paabi'pe wějě'que ni'i
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

²¹ Jesure wějērā wa'arā na miarī cura ni'cū masũ Simó Cirene wāmetiri macācjũ cāpūpɯ ní'cɯ tojaticɯ niwī. Cū pɯarā Alejandro, Rufo

pacu nicu niwĩ. Jesú curusa wuawã'cârõpu cũ yu'rũacã ĩ'arã, curusare cũrẽ wuaduticãrã niwã.

22 Jesure ni'cã bu'a Gólgota wãmetiropu mi-acãrã niwã. Gólgota nírõ, “Masã boaweeca dupoa” nírõ weesa'a.

23 Topu pũrĩse tũ'oña'ticã'to nírã, vino mirra wãmetise me'rã morẽ'quere tĩacãrã nimiwã. Jesú sĩ'rĩticu niwĩ.

24 Be'ro cũrẽ curusapu paabi'pe wẽjẽcãrã niwã. Surara cũ ye su'tire ducawaarã, níbocape wapata'acãrã niwã. ¿Ñe'enojõrẽ bocarãsari? nírã, tojo weecãrã niwã.

25 Jesure curusapu paabi'penũ'cõcatero, ñamiña'cũrõ nueve nicã nicaro niwũ.

26 A'te ye bu'iri cũrẽ wẽjẽ'e nírã, curusapu ni ojaõ'oca pjĩ a'tiro ojano'caro niwũ: “Ã'rĩ judío masã wiogũ nimi”, nicaro niwũ.

27 Jesú me'rã ãpẽrã puarã yajari masã curusapu paabi'penũ'cõno'cãrã niwã. Ni'cũ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nu'cõcãrã niwã.

28 Tojo weecã, Õ'acũ ye quetire ojãca pũrĩpu oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojano'caro niwũ: “Cũ quẽ'rã ña'arã wa'teropure morẽsu'utamucu niwĩ”, niwũ.

29-30 Masã Jesú pu'to yu'rũarã, cũrẽ bujicã'rã, dupoa yuremũjãcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Jũ. Mu'u pũrĩcã “Õ'acũ wi'ire cõ'agũti”, nimiwũña. “T'ia numu be'ro weepe'oguti”, niwũ. Tojo ní'cu mu'u basuta yu'rũoya. Topu curusapu wã'ñagũ dijatia, ni bujicã'cãrã niwã.

³¹ Na weronojōta pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã bujicã'cãrã niwã. Na basu a'merĩ a'tiro nicãrã niwã:

—Cũ ãpêrãmaricãrẽ yu'rɥowĩ. Cũ basu pe'e yu'rɥomasĩtimi.

³² Õ'acũ bese'cu Cristo Israe curuacjãrã wiogu nígũ, curusapu dijatiato. Cũ dijaticã pũricãrẽ, êjõpeorãti, nicãrã niwã.

Yajari masã Jesú me'rã curusapu paabi'penu'cõ'cãrãpũta bujicã'sãjãcãrã niwã.

Jesú wẽrĩ'que ni'i

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

³³ Jesú curusapu wẽrĩrĩ cura dajaritero nicã nipe'tiro ti di'tapu na'itĩ'a wa'acaro niwũ. Téé ñamica'a tres nicãpu na'itĩ'atũocaro niwũ.

³⁴ Tita ti horata Jesú ɥputu caricũcu niwĩ. Arameo ye me'rã a'tiro nicu niwĩ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? A'tiro nígũ, “Õ'acũ, Õ'acũ, ¿de'ro weegu yu'ure cõ'awã'cãti?” nígũ, tojo nicu niwĩ.

³⁵ ãpêrã ni'cãrẽrã topu nirã tojo nisere tu'orã, a'tiro nicãrã niwã:

—Tu'oya sĩ'i ucũsere. Duporocjũpu Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Eliare pisugu weesami, nicãrã niwã.

³⁶ Cũ caricũcã tu'ogu, ni'cũ omawã'cã, ni'cã si'ti vino pi'ase me'rã morẽ'quere yosocu niwĩ. Yosotoja, ni'cãgũ yucugapu da'teõ'o, Jesure sĩomorõ tĩagũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Ĩ'anirã marĩ yujupu. Elía yu'rɥogu a'tigu a'tigusami cãrẽ.

37 Be'ro Jesú uputu caricũ, wẽrĩa wa'acũ niwĩ.

38 Cũ wẽrĩrĩ cura a'tiro wa'acaro niwũ. Õ'acũ wi'ipũ pa'ia sãjãarõpũ cã'mota'ayosari casero u'muarõ pe'e tũ'rũdijati, pua casero ducawatiyojacaro niwũ.

39 Surara wiogũ romano Jesú doca nu'cũgũ cã caricũcã ã'agũ, cã de'ro wee wẽrĩcã ã'agũ, a'tiro nicũ niwũ:

—Diacjũta ã'rĩ Õ'acũ macũ niapĩ, nicũ niwĩ.

40 Numia yoaropũ Jesure ã'anu'cũcãrã niwã. Na wa'teropũ ã'rã numia nicãrã niwã: María Magdalena, apego María José, Santiago nituogũ na nigũ paco, tojo nicã Salomé nicãrã niwã.

41 ã'rã numia Jesure Galileapũ nicã sirutu'cãrã, cãrẽ weetamu'cãrã nicãrã niwã. Tojo nicã ãpẽrã numia pãjãrã Jesú Jerusalẽpũ wa'acã sirutu'cãrã topũ ã'anu'cũcãrã niwã.

Jesure na yaa'que ni'i

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42-43 Jesú wẽrĩca numũ judío masã soatji numũ duporo nicaro niwũ. Tojo weerã na ba'atjere apoyurã weecãrã niwã. Na'ique'ari cura José, Arimatea wãmetiri macãcjũ etacũ niwĩ. Judío masã wiorã me'rãcjũ wiogũ nicũ niwĩ. Joséta Jesure “Õ'acũ bese'cũ nimi”, ni ãjõpeocũ niwĩ. Tojo nicã cũ wiogũ sãjãtje quẽ'rãrẽ co'tecũ niwĩ. Tojo weegũ uiro marĩrõ wãcũtutuario me'rã Pilato tiropũ sãjãacũ niwĩ. Sãjãa, Jesú ya upure sẽrĩcũ niwĩ.

44 Pilato ti upure sẽrĩcã tu'ogũ, cũ wẽrĩatoja'quere masĩgũ, tu'omarĩa wa'acũ niwĩ.

Be'ro surara wiogure ¿diacjũta wẽrĩapari? nígũ, sẽrĩtiña'cjũ pijiocũ niwĩ.

⁴⁵ Surara wiogũ “Diacjũta niapũ” nicã tũ'ogũ, Pilato Jesú ya upũre Joseré o'oduticũ niwĩ.

⁴⁶ Tojo weegũ José cãrẽ omatji casero añurĩ caserore duucũ niwĩ. Be'ro Jesú ya upũre mi-idijoo, ti casero me'rã omacũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, ni'cã tuti ãtãgãpũ se'éca tutipũ sĩosõrõcũuocũ niwĩ. Be'ro ti pere ãtãgãjo me'rã tuubi'acũ niwĩ.

⁴⁷ María Magdalena, apego María pũarã José, Santiago paco Jesure yaa'carore ã'acãrã niwã.

16

Jesú cã wẽrĩ'cũpũ masã'que ni'i
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Sauru na soowũari nũmũ yũ'rũca be'ro María Magdalena, apego María Santiago paco, tojo nicã apego Salomé ã'mãtise duucãrã niwã. Te me'rã Jesure cã upũre piopeorã wa'arã weecãrã nimiwã.

² Mujĩpũ mũjãtiri cura ma'ma semana sãjãũ'cãrĩ nũmũ soorinũmũ nicã Jesure yaa'caropũ wa'acãrã niwã.

³ Na topũ wa'arã, a'merĩ sẽrĩtiña'cãrã niwã:
—¿Noa marĩrẽ tĩga ãtãgãrẽ tu-upãobosarosari? nicãrã niwã.

⁴ Topũ ejarã, tĩga ãtãgãjo ti tutire bi'acaga aperopũ cũñacã ã'acãrã niwã.

⁵ Tojo weerã ti tutipũ diacjũ sãjãa wa'acãrã niwã. Topũ diacjũ pe'e ni'cũ ma'mũ dujicã ã'acãrã niwã. Cũ yoaro su'tiro butiro sãñacã ã'arã, ãpũtũ ãcũacãrã niwã.

6 Cũ narẽ nicu niwĩ:

—Yu'ure uiticã'ña. Musã Jesú Nazarecjũrẽ na curusapu paabi'pe wẽjẽ'care a'marã wee'e. Cũ masãtojami. A'tore marĩmi. Cũrẽ na cõu'carore ã'arã a'tia.

7 Be'ro cũ bu'erãrẽ, tojo nicã Pedrore wererã wa'aya. “Cũ musã duporo Galileapu wa'ayugusami. Cũ musãrẽ toduporopu ní'caronojõta topu cũrẽ ã'arãsa'a”, ni wererã wa'aya, nicu niwĩ.

8 Cũ tojo nicã tu'orã, numia Jesure yaa'caropu ní'cãrã ucua narãsãrãta, omawã'cã wa'acãrã niwã. Uputu ã'a ucua'cãrã nitjãrã, na ã'a'quere, na tu'o'quere ãpẽrãrẽ wereticãrã niwã.

*Jesú María Magdalenarẽ bajuamu'tã'que ni'i
(Jn 20.11-18)*

9 Jesú bo'reacã soorinũũ nicã wẽrĩ'cupu masãcu niwĩ. Titare María Magdalenarẽ bajuamu'tãcu niwĩ. Coreta toduporopure Jesú siete wãtãa cuogore cõ'awĩrõcu niwĩ.

10 Cũ core bajuáca be'ro cũ me'rã sija'cãrãrẽ, cũ wẽrĩ'quere ãujasewã'a utirãrẽ werego wa'aco niwõ.

11 “Jesú catiami, yu'ũ cũrẽ ã'apu” nicã tu'orã, ãjõpeoticãrã niwã.

*Jesú pũarã cũ bu'esere sirutu'cãrãrẽ bajua'que
ni'i
(Lc 24.13-35)*

12 Jesú María Magdalenarẽ bajuáca be'ro ãpẽrã pũarã cũrẽ ãjõpeorãrẽ bajuacu niwĩ tja. Na cãpũpu sjarãrẽ cũ apĩ weronojõ bajugu bajuacu niwĩ.

13 Be'ro cūrē ĩ'amasīca be'ro āpērā cū bu'erā ní'cārārē wererā wa'acārā niwā. Na quē'rārē ějōpeoticārā niwā.

Jesú cū bu'erārē "A'tiro weya" nise ni'i
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14 María Magdalenarē, tojo nicā āpērārē bajuáca be'ro Jesú cū bu'erā oncere bajuacū niwī. Na ba'adujiri cura bajuacū niwī. Na "Cū masācū niami" nisere ějōpeoticārā niwā. Na ějōpeotise bu'iri narē tu'ticū niwī.

15 Be'ro a'tiro nicū niwī:

—Nipe'tiropū nipe'tirārē yu'u masārē yu'ruoguti nisere quetiwererā wa'aya.

16 No'o yu'ure ějōpeo, wāmeyeno'gū yu'ruono'gūsami. Yu'ure ějōpeotigu pūrīcā bu'iri da'reno'gūsami.

17 Ějōpeorā na ějōpeosere ĩ'orā, a'tiro weemasīrāsama. Yu'u tutuaro me'rā wātīa masārē sājāa'cārārē cō'awīrōmasīrāsama. Ape-masā ye, na ucūmasīti'quere ucūmasīrāsama.

18 Na añarē ñe'ecā, tojo nicā nímá sī'rīcā, ne mejēcā wa'asome. Dutitirārē omocā ñapeocā, yu'rurāsama, nicū niwī Jesú.

Jesú u'mūsepū mājāabutia'que ni'i
(Lc 24.50-53)

19 Be'ro marī wiogu Jesú cū bu'erārē wéréca be'ro Ō'acū u'mūsepū cūrē miimujāa wa'acū niwī. Topure cū pacū tiropū diacjū pe'e ejanujācū niwī.

20 Tojo wa'áca be'ro cū bu'erā nipe'tiropū cū yu'ruose quetire weresterā wa'acārā niwā. Na wrecā, Jesú cū basuta narē weetamucū

niwĩ. Na weresere diacjũta ni'i nígũ, añuse na
weeĩ'omujãcã weecũ niwĩ.

Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 31 Aug 2023
00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086